

**AZ EURÓPAI UNIÓ
TANÁCSA**

**Brüsszel, 2011. április 19. (02.05)
(OR. en)**

9324/11

**DAPIX 38
TELECOM 47
COPEN 85**

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Jordi AYET PUIGARNAU igazgató
Az átvétel dátuma:	2011. április 18.
Címzett:	Pierre de BOISSIEU, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2011) 225 végleges
Tárgy:	A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK Értékelő jelentés az adatmegőrzésről szóló 2006/24/EK irányelvről

A delegációk mellékelten kézhez kapják a Bizottság dokumentumát – COM(2011) 225 végleges.

Melléklet: COM(2011) 225 végleges

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2011.4.18.
COM(2011) 225 végleges

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

Értékelő jelentés az adatmegőrzésről szóló 2006/24/EK irányelvről

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

Értékelő jelentés az adatmegőrzésről szóló 2006/24/EK irányelvről

1. BEVEZETÉS

Az adatmegőrzési irányelv¹ (a továbbiakban: irányelv) előírja, hogy a tagállamok kötelezzék a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtóit, illetve a nyilvános hírközlő hálózatok szolgáltatóit (a továbbiakban: üzemeltetők) hogy a forgalmi és helymeghatározó adatokat súlyos bűncselekmények kivizsgálása, felderítése és üldözése céljából legalább hat hónapig és legfeljebb két évig megőrizzék.

A Bizottság e jelentése az irányelv 14. cikke szerint értékeli annak tagállamok általi végrehajtását, valamint a gazdasági szereplőkre és a fogyasztókra kifejtett hatását, figyelembe véve az elektronikus hírközlési technológia további fejlődését és a Bizottsághoz benyújtott statisztikákat; eközben törekedve annak eldöntésére, hogy szükséges-e módosítani az irányelv rendelkezéseit, különös tekintettel az érintett adatok körére és az adatmegőrzési időszakokra. Ez a jelentés az adatmegőrzéssel kapcsolatosan általánosan felmerült kritikák tükrében megvizsgálja az irányelvnek az alapvető jogokra gyakorolt hatásait is, valamint hogy szükség van-e intézkedésekre a névtelen SIM-kártyáknak bűnözés céljára való felhasználásával kapcsolatos aggodalmak kezelése érdekében².

Mindent egybevetve az értékelés azt mutatja, hogy az adatmegőrzés a büntetőjogi rendszerek és a bűnüldözés értékes eszköze az Európai Unióban. Az irányelv többek között a célok korlátozása és a megőrzési időszakok, valamint az üzemeltetőknek okozott költségek megtérítése terén csak korlátozottan járult hozzá az adatmegőrzés harmonizációjához, mivel ezek a területek a jogszabály hatályán kívül esnek. Figyelembe véve a belső piacra, a magánélet tiszteletben tartásához való jogra és a személyes adatok védelmére gyakorolt hatásokat és kockázatokat, az Európai Uniónak továbbra is közös szabályokkal kell biztosítania a forgalmi és helymeghatározó adatok tárolásának, visszakeresésének és használatának következetesen magas színvonalát. E következtetések fényében és a hatásvizsgálat alapján a Bizottság javaslatot kíván tenni az irányelv módosítására.

2. AZ ÉRTÉKELÉS HÁTTERE

Ez az értékelő jelentés a tagállamokkal, szakértőkkel és az érintettekkel folytatott alapos megbeszélések alapján és a tőlük származó észrevételekből gyűjtött információkat tartalmazza.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2006/24/EK irányelve (2006. március 15.) a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása, illetve a nyilvános hírközlő hálózatok szolgáltatása keretében előállított vagy feldolgozott adatok megőrzéséről és a 2002/58/EK irányelv módosításáról, HL L 105., 2006.4.13., 54–63. o.

² „A Tanács következtetései az elektronikus hírközlés bűncselekményekhez való felhasználásáról és névtelen használatáról”, a Bel- és Igazságügyi Tanács 2908. ülése, Brüsszel, 2008. november 27–28.

A Bizottság 2009 májusában „Úton az adatmegőrzési irányelv értékelése felé” címmel konferenciát tartott az adatvédelmi hatóságok, a magánszektor, a civil társadalom és a tudományos élet képviselőinek részvételével. A Bizottság 2009 szeptemberében kérdőívet küldött e csoportok érdekelt feleinek, amelyre megközelítőleg 70 válasz érkezett³. A Bizottság 2010 decemberében „Az adatmegőrzési irányelv továbbvitele” címmel, az irányelv előzetes értékelésének megosztása és a terület jövőbeli kihívásainak megvitatása céljából rendezte meg a második konferenciát, amelyen az érintettek hasonló csoportjai vettek részt.

A Bizottság 2009 októbere és 2010 márciusa között részletes megbeszéléseket folytatott a tagállamok és az Európai Gazdasági Térség társult országainak a képviselőivel az irányelv alkalmazásával kapcsolatosan felmerült kérdésekről. A tagállamok a vártnál később kezdték alkalmazni az irányelvet, különösen az internettel kapcsolatos adatok vonatkozásában. A nemzeti jogba való késedelmes átültetés azt eredményezte, hogy csak kilenc tagállam tudott 2008-ra vagy 2009-re vonatkozó, átfogó statisztikai adatokat biztosítani a Bizottságnak az irányelv 10. cikkének megfelelően, ugyanakkor összességében 19 tagállam nyújtott be valamilyen formában statisztikákat (lásd a 4.7. szakaszt). A Bizottság 2010 júliusában kelt levelében további mennyiségi és minőségi információkat kért a tagállamoktól a megőrzött adatoknak a bűnüldözési eredmények elérésében mutatott szükségességével kapcsolatosan. Tíz tagállam részletes tájékoztatást szolgáltatott azokkal a konkrét esetekkel kapcsolatosan, amelyekben az adathozzáférés szükségesnek bizonyult⁴.

Ez a jelentés felhasználja a „súlyos bűncselekmények nyomozását, felderítését és üldözését szolgáló elektronikus adatmegőrzési platform”⁵ által a 2008-as alapítása óta elfogadott állásfoglalásokat. A Bizottság figyelembe vette a 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport⁶ által készített jelentéseket, különösen a második végrehajtási fellépésről készített jelentést, vagyis annak értékelését, hogy a tagállamok megfelelnek-e az irányelvben meghatározott adatvédelmi és adatbiztonsági követelményeknek⁷.

³ A válaszok megtekinthetők a Bizottság honlapján a következő címen: http://ec.europa.eu/home-affairs/news/consulting_public/consulting_0008_en.htm.

⁴ Belgium, Csehország, Ciprus, Litvánia, Magyarország, Hollandia, Lengyelország, Szlovénia és az Egyesült Királyság. Svédország szintén több olyan súlyos bűncselekményről számolt be, amelyek esetében az adatmegőrzési kötelezettség hiánya ellenére rendelkezésre álló forgalmi előzményadatok kulcsszerepet játszottak a büntetőítélet meghozatalában.

⁵ Ez a szakértői csoport a 2008/324/EK tanácsi határozat (HL L 111., 2008.4.23., 11–14. o.) értelmében jött létre. A Bizottság rendszeresen megbeszéléseket folytatott a csoporttal. A csoport álláspontját tartalmazó dokumentumok az alábbi oldalon érhetők el: http://ec.europa.eu/justice_home/doc_centre/police/doc_police_intro_en.htm.

⁶ Az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (adatvédelmi irányelv, HL L 281., 1995.11.23., 31. o.) 29. cikke alapján létrehozott, a személyes adatok feldolgozása tekintetében az egyének védelmével foglalkozó munkacsoport.

⁷ 01/2010 sz. jelentés a második közös végrehajtási intézkedésről: a távközlési és az internetszolgáltatók nemzeti szintű megfelelése a 2002/58/EK elektronikus adatvédelmi irányelv 6. és 9. cikkén és az elektronikus adatvédelmi irányelv módosításáról szóló 2006/24/EK adatmegőrzési irányelven alapuló nemzeti forgalmiadat-megőrzési jogszabályok követelményeinek (WP 172), 2010. július 13. (lásd http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/workinggroup/wpdocs/2010_en.htm).

3. ADATMEGŐRZÉS AZ EURÓPAI UNIÓBAN

3.1. Adatmegőrzés büntetőjogi és bűnüldözési célokból

A szolgáltatók és a hálózatüzemeltetők (a továbbiakban: üzemeltetők) tevékenységeik során személyes adatokat dolgoznak fel kommunikációs, számlázási, összekapcsolási díjakkal kapcsolatos, marketingcélú és más többlettértékű szolgáltatásokra vonatkozó információk továbbítása céljából. Ennek keretében a közlés forrásával, rendeltetési helyével, dátumával, idejével, időtartamával és típusával, valamint a felhasználók kommunikációs berendezéseivel és a mobiltelefon-szolgáltatások esetében a készülék helyével kapcsolatos adatok kerülnek feldolgozásra. Az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről szóló 2002/58/EK irányelv⁸ (a továbbiakban: elektronikus adatvédelmi irányelv) értelmében az elektronikus hírközlési szolgáltatások igénybevétele során keletkezett forgalmi adatokat elvben törölni kell, vagy névtelenné kell tenni, ha a közlés továbbításához ezek már nem szükségesek, kivéve – és csak akkor – ha számlázás céljából vagy az előfizető vagy felhasználó beleegyezésével kerülnek felhasználásra. Helymeghatározó adatok kezelésére csak akkor kerülhet sor, ha névtelenné tették őket, vagy a felhasználók hozzájárultak, és csak olyan mértékben és időtartamig, amely a többlettértékű szolgáltatás nyújtásához szükséges.

A nemzeti hatóságok az irányelv hatálybalépését megelőzően csak meghatározott feltételekkel kérhettek hozzáférést ilyen adatokhoz az üzemeltetőktől, hogy például IP-cím alapján azonosítsák az előfizetőket a kommunikációs tevékenységek elemzése és a mobiltelefon helyének meghatározása céljából.

Az adatoknak a bűnüldözési célokból történő megtartásával és használatával uniós szinten először a távközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről és a magánélet védelméről szóló 97/66/EK irányelv foglalkozott. Az említett irányelv biztosított először lehetőséget a tagállamok számára, hogy szükség esetén olyan jogszabályi intézkedéseket fogadjanak el, amelyek a honvédelem, a közbiztonság vagy a közrend védelme – beleértve a nemzetbiztonsági ügyekkel kapcsolatos tevékenységek tekintetében az állam gazdasági egyensúlyát – valamint a büntetőjogi szankciók végrehajtásának érdekében szükségesek⁹.

Ezzel a rendelkezéssel részletesebben foglalkozik az elektronikus adatvédelmi irányelv, amely lehetővé teszi, hogy a tagállamok a közlések titkosságának elvétől eltérő jogszabályi intézkedéseket fogadjanak el, ideértve bizonyos feltételekkel az adatoknak a bűnüldözési célokból történő megőrzését, rendelkezésre bocsátását és felhasználását. A 15. cikk (1) bekezdése lehetővé teszi, hogy a tagállamok többek között adatok korlátozott idejű megőrzésével korlátozzák a magánélettel kapcsolatos jogokat és kötelezettségeket, ha az ilyen jellegű korlátozás „egy demokratikus társadalomban szükséges, megfelelő és arányos intézkedésnek minősül a nemzetbiztonság (vagyis az állam biztonsága), a nemzetvédelem és a közbiztonság védelme érdekében, valamint a bűncselekmények, illetve az elektronikus

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács irányelve (2002. július 12) az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről és a magánélet védelméről (Elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv), HL L 201., 2002.7.31, 37–47. o.

⁹ A távközlési ágazatban a személyes adatok feldolgozásáról és a magánélet védelméről szóló, 1997. december 15-i 97/66/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 14. cikkének (1) bekezdése (HL L 24., 1998.1.30., 1–8. o.).

hírközlési rendszer jogosulatlan használata megelőzésének, kivizsgálásának, felderítésének és üldözésének a biztosítása érdekében”.

A megőrzött adatoknak a büntetőjogi rendszerekben és a bűnüldözésben betöltött szerepével az 5. szakasz foglalkozik.

3.2. Az adatmegőrzési irányelv célja és jogalapja

A tagállamok számára az adatmegőrzésről szóló jogszabályok elfogadásának lehetőségét biztosító 97/66/EK irányelv és elektronikus adatvédelmi irányelv rendelkezései miatt a belső piacon torzulásokhoz vezetett, hogy egyes tagállamokban az üzemeltetőknek adatmegőrzési felszereléseket kellett vásárolniuk, és a bűnüldöző szervek számára adatok visszakeresését végző szakembereket kellett foglalkoztatniuk, míg más tagállamokban ez nem volt kötelező. Az üzleti modellek és kínált szolgáltatások terén mutatkozó irányzatok, például az átalánydíjszabás, az előre fizetett és ingyenes elektronikus hírközlési szolgáltatások terjedése azzal a következménnyel járt, hogy az üzemeltetők fokozatosan elhagyták a forgalmi és helymeghatározó adatok számlázási céllal történő tárolását, ennek következtében büntetőjogi és bűnüldözési szempontból csökkent ezeknek az információknak az elérhetősége. E kérdések uniós szintű kezelését különösen sürgőssé tette a 2004-es madridi és a 2005-ös londoni terrortámadás.

Mindezek alapján az adatmegőrzési irányelv a tagállamok számára kötelezettséget állapított meg, amelynek értelmében a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtóinak és a nyilvános hírközlési hálózatok üzemeltetőinek „a súlyos bűncselekmények kivizsgálása, felderítése és üldözése” céljából a közlési adatokat az egyes tagállamok által meghatározott nemzeti jogszabályoknak megfelelően meg kell őrizniük, továbbá törekedett bizonyos kapcsolódó kérdések uniós szintű harmonizálására.

Az irányelv egy szakasz hozzáadásával módosította az elektronikus adatvédelmi irányelv 15. cikkének (1) bekezdését, amely előírja, hogy az adatmegőrzési irányelv értelmében megőrzött adatokra nem vonatkozik a 15. cikk (1) bekezdése¹⁰. A tagállamok ezért az irányelv 12. preambulumbekkezdésének megfelelően továbbra is eltérhetnek a közlések titkosságának elvétől. Az (adatmegőrzési) irányelv csak jóval szűkebb körben, a súlyos bűncselekmények kivizsgálása, felderítése és üldözése céljából szabályozza az adatmegőrzést.

Ez az irányelv és az elektronikus adatvédelmi irányelv között fennálló összetett jogviszony, valamint a „súlyos bűncselekmény” mindkét irányelvből hiányzó meghatározása megnehezíti egyrészt az irányelvben meghatározott adatmegőrzési kötelezettségek átültetésére tett tagállami intézkedések, másrészt az elektronikus adatvédelmi irányelv 15. cikkének (1) bekezdése által megengedett adatmegőrzés általánosabb tagállami gyakorlata közötti különbségtételt¹¹. Ezzel a kérdéssel a 4. pont foglalkozik részletesen.

¹⁰ Az irányelv 11. cikke szerint: „A 2002/58/EK irányelv 15. cikke a következő bekezdéssel egészül ki: '(1a) Az (1) bekezdés nem alkalmazandó a kifejezetten a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása és a nyilvános hírközlő hálózatok szolgáltatása keretében előállított vagy feldolgozott adatok megőrzéséről szóló, 2006. március 15-i 2006/24/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján az azon irányelv 1. cikkének (1) bekezdése szerinti céllal megőrzendő adatokra.’”

¹¹ A 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport megkérdejelezi, hogy „az [adatmegőrzési] irányelv célja, hogy eltérjen a forgalmi adatoknak az elektronikus kommunikáció befejeződését követő törlése iránti

Az irányelv az Európai Közösséget létrehozó szerződésnek a belső piac létrehozásáról és működéséről szóló 95. cikkén alapul, amelyet az Európai Unió működéséről szóló szerződés 114. cikke váltott fel. Az irányelv elfogadását követően annak jogalapját az Európai Bíróság előtt megtámadták azzal az indokkal, hogy az irányelv elsődleges célkitűzése a súlyos bűncselekmények kivizsgálása, felderítése és üldözése. A bíróság álláspontja szerint az irányelv a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés megvalósításától független műveleteket szabályozza, és sem az illetékes nemzeti szervek adatokhoz való hozzáférését, sem ezeknek az adatoknak az említett szervek közötti cseréjét és felhasználását nem harmonizálja. A Bíróság ezért megállapította, hogy az irányelv tulajdonképpen a belső piac vonatkozó ágazatában működő üzemeltetők tevékenységeire vonatkozik. Ennek megfelelően a jogalapot jóváhagyta¹².

3.3. Adatmegóvás

Az adatmegőrzés nem egyezik meg az adatmegóvással (más néven „gyors befagyasztási eljárással”), amely során az üzemeltető bírósági határozat alapján a megőrzésre vonatkozó határozat keltétől csak a bűncselekménnyel gyanúsított személyekkel kapcsolatos adatokat köteles megőrizni. Az Európa Tanács számítógépes bűnözésről szóló egyezményének értelmében az adatmegóvás a résztvevő államok által meghatározott és alkalmazott nyomozati eszközök egyike¹³. Szinte minden résztvevő állam kapcsolattartási pontot hozott létre, amelyeknek feladata a számítógépes bűnözéssel kapcsolatos nyomozások vagy eljárások során történő közvetlen segítségnyújtás. Azonban az Egyezmény nem minden szerződő fele gondoskodott az adatmegóváról, emellett még nem készült értékelés arról, hogy ez a modell mennyire bizonyult hatékonynak a számítógépes bűnözés leküzdésében¹⁴. A közelmúltban kifejlesztették az adatmegóvás új módszerét, a „bővített gyors befagyasztási eljárást”. Ez a modell túlmutat az adatmegóvason, mivel bíróság is engedélyezheti az üzemeltetők által még nem törölt adatokhoz való hozzáférést. Emellett rövid időre szóló, rendkívül korlátozott, a törlési kötelezettsége alóli jogszabályi kivétel vonatkozna a nem rendes körülmények között tárolt hírközlési adatokra, például a helymeghatározó adatokra, a internetkapcsolat adataira és az átalánydíjas előfizetéssel rendelkező felhasználók dinamikus IP-címeire abban az esetben, ha az adatok számlázási céllal történő tárolása nem szükséges.

Az adatmegóvás támogatói szerint ez a módszer az adatmegőrzésnél kevésbé sérti a magánélet tiszteletben tartáshoz való jogot. A tagállamok többsége azonban nem ért egyet azzal, hogy az adatmegóvás bármely formában megfelelő módon felválthatná az adatmegőrzést, és azzal érvel, hogy az előzményadatok rendelkezésre állását biztosító adatmegőrzéssel ellentétben az adatmegóvás nem biztosítja a bizonyítékoknak a megóváshoz szükséges határozatot megelőző megállapíthatóságát, nem teszi lehetővé nyomozás folytatását abban az esetben, ha az alany ismeretlen, és nem teszi lehetővé bizonyítékok gyűjtését például bűncselekmények áldozatainak vagy tanúinak mozgásáról¹⁵.

általános kötelezettségtől, vagy hogy előírja azoknak az adatoknak a megőrzését, amelyeknek az üzleti célból történő tárolására a szolgáltatók már eddig is jogosultak voltak”.

¹² Európai Bíróság, C-301/6 sz. ügy, Írország kontra Parlament és Tanács, EBHT 2009., I-00593. o.

¹³ A számítógépes bűnözésről szóló egyezmény 16. cikke (<http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/185.htm>).

¹⁴ Forrás: Európa Tanács.

¹⁵ Ezt a német alkotmánybíróság is elismerte az irányelvet átültető német jogszabály megsemmisítéséről szóló ítéletében (lásd 4.9. szakasz): Bundesverfassungsgericht, 1 BvR 256/08. (208) bekezdés, 2010. március 2.

4. AZ ADATMEGŐRZÉSI IRÁNYELV ÁTÜLTETÉSE

A tagállamoknak 2007. szeptember 15-ig kellett átültetniük az irányelvet, az internet-hozzáféréssel, elektronikus levelezéssel és internetes telefonálással kapcsolatos adatokra vonatkozó megőrzési kötelezettségek teljesítésének elhalasztására pedig 2009. március 15-ig volt lehetőség.

A következő elemzés a Bizottsághoz huszonöt tagállamtól érkezett átültetési értesítésen alapul, ideértve Belgiumot, amely csak részlegesen ültette át az irányelvet¹⁶. A jogszabálytervezet megvitatása Ausztriában és Svédországban jelenleg zajlik. Ebben a két tagállamban nem kötelező az adatok megőrzése, a bűnüldöző szervek azonban kérhetik, és meg is kaphatják a rendelkezésre álló összes forgalmi adatot. Az átültetésre vonatkozó első értesítést követően Csehország, Németország és Románia alkotmánybírósága megsemmisítette az irányelvet átültető nemzeti jogszabályt¹⁷. Ezek a tagállamok jelenleg mérlegelik az irányelv ismételt átültetésének lehetőségét.

Ez a szakasz elemzi, hogyan ültették át a tagállamok az irányelv vonatkozó rendelkezéseit. Továbbá azt is megvizsgálja, hogy a tagállamok megtérítik-e az üzemeltetőknek az adatok megőrzéséből és visszanyerésének biztosításából fakadó költségeket, amely kérdést az irányelv jelenleg nem szabályozza, valamint foglalkozik a német, a román és a cseh alkotmánybíróság ítéletének az irányelvre gyakorolt hatásával.

4.1. Az adatmegőrzés célja (1. cikk)

Az irányelv arra kötelezi a tagállamokat, hogy olyan intézkedéseket fogadjanak el, amelyekkel biztosítják az adatok megőrzését és rendelkezésre állását súlyos bűncselekmények kivizsgálása, felderítése és üldözése céljából az egyes tagállamok nemzeti jogának megfelelően. Uniószerre azonban eltérnek azok a célok, amelyek esetében a nemzeti jogszabályok az adatok megőrzését, illetve rendelkezésre bocsátását állapítják meg. Tíz tagállam (Bulgária, Észtország, Írország, Görögország, Spanyolország, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Hollandia és Finnország) a „súlyos bűncselekmény” fogalmát minimális börtönbüntetés, a szabadságvesztéssel járó büntetés kiszabásának lehetősége vagy a nemzeti jogban máshol meghatározott bűncselekmények listája tekintetében határozta meg. Nyolc tagállam (Belgium, Dánia, Franciaország, Olaszország, Lettország, Lengyelország, Szlovákia, Szlovénia) nemcsak a súlyos bűncselekmények nyomozása, felderítése és üldözése céljából, hanem minden bűncselekménnyel kapcsolatosan és a bűnmegelőzés érdekében vagy általában a nemzet- vagy az állam-, illetve a közbiztonság szavatolása érdekében is előírja az

¹⁶ A következő huszonöt tagállam értesítette a Bizottságot az irányelv átültetéséről: Belgium, Bulgária, Csehország, Dánia, Németország, Görögország, Észtország, Írország, Spanyolország, Franciaország, Olaszország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Málta, Hollandia, Lengyelország, Portugália, Románia, Szlovénia, Szlovákia, Finnország és az Egyesült Királyság. Belgium arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy a teljes átültetést megvalósító jogszabálytervezet jelenleg is parlamenti vita tárgyát képezi.

¹⁷ A román alkotmánybíróság 2009. október 8-i 1258. számú határozata (közzétették a román hivatalos lap 2009. november 23-i 789. számában), a Bundesverfassungsgericht (német alkotmánybíróság) 2010. március 2-i 1 BvR 256/08. sz. ítélete; a cseh hivatalos közlöny 2011. április 1-i száma: az alkotmánybíróság március 22-i ítélete az elektronikus távközlésről és egyes vonatkozó jogszabályok módosításáról szóló 127/2005 törvény 97. cikkének (3) és (4) bekezdésével, valamint az adatok megőrzéséről és illetékes hatóságok felé való továbbításáról szóló 485/2005 rendelettel kapcsolatban.

adatmegőrzést. Négy tagállam (Ciprus, Málta, Portugália és az Egyesült Királyság) jogszabályai a „súlyos bűncselekmény” vagy „súlyos szabálysértés” fogalmakat azok meghatározása nélkül használják. Részletes adatok az 1. táblázatban találhatóak.

1. táblázat: Az adatmegőrzés alkalmazásának a nemzeti jogszabályokban meghatározott céljai	
Belgium	Bűncselekmények felderítése és üldözése, a segélyszolgálatok telefonszámaival való visszaélések üldözése, az elektronikus hírközlési hálózatokkal vagy szolgáltatásokkal való visszaélések felderítése, a hírszerző és a biztonsági szolgálatok által végzett hírszerző küldetések értelmében ¹⁸ .
Bulgária	„A súlyos és a büntető törvénykönyv 319. cikkének a)–f) pontjában meghatározott bűncselekmények felfedezése és felderítése, valamint személyek megkeresése” ¹⁹ .
Csehország	Nincs átültetve.
Dánia	Bűncselekmények felderítése és üldözése ²⁰ .
Németország	Nincs átültetve.
Észtország	Az adatok felhasználhatók, amennyiben az egyéb eljárással végrehajtott bizonyítékgyűjtés eleve kizárt vagy túlzottan bonyolult, és a büntetőeljárás tárgya [első fokon vagy szándékosan elkövetett bűncselekmény esetén másodfokon legalább három év szabadságvesztéssel büntetendő] bűncselekmény ²¹ .
Írország	Súlyos bűncselekmények [vagyis az ötévi vagy súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő vagy az átültető törvény mellékletében szereplő bűncselekmények] megelőzése, az állam biztonságának megőrzése és az emberi élet védelme ²² .
Görögország	Különösen súlyos bűncselekmények felderítése céljából ²³ .
Spanyolország	„A büntető törvénykönyvben vagy egyéb büntetőjogi törvényekben meghatározott súlyos bűncselekmények felderítése, nyomozása és üldözése” ²⁴ .
Franciaország	Bűncselekmények felderítése, nyomozása és üldözése, kizárólag az igazságügyi hatóságok szükséges tájékoztatása, a terrorcselekmények megakadályozása és a szellemi tulajdon védelme ²⁵ .
Olaszország	Bűncselekmények felderítése és visszaszorítása ²⁶ .

¹⁸ Az elektronikus hírközlésről szóló 2005. június 13-i törvény 126. cikkének (1) bekezdése.

¹⁹ Az elektronikus hírközlésről szóló 2010. évi (módosított) törvény 250a. cikkének (2) bekezdése.

²⁰ Az adatmegőrzési rendelet 1. cikke.

²¹ A büntetőeljárás törvénykönyv 110. cikkének (1) alszakasza.

²² A 2011. évi hírközlési (adatmegőrzési) törvény 6. cikke.

²³ Ezeket a bűncselekményeket a 2225/1994. sz. törvény 4. cikke és a 3917/2011. sz. törvény 1. cikke határozza meg.

²⁴ A 2007/25 sz. törvény 1 cikkének (1) bekezdése.

²⁵ A megőrzött adatok bűncselekmények felderítése, terrorcselekmények megakadályozása és szellemi tulajdon védelme céljából történő felhasználását szabályozó jogszabályok rendre a következők: a postáról és az elektronikus hírközlésről szóló törvény L.34-1(II) cikke, a 2006. január 23-i 2006-64. sz. törvény és a 2009. június 12-i 2009-669. sz. törvény.

1. táblázat: Az adatmegőrzés alkalmazásának a nemzeti jogszabályokban meghatározott céljai	
Ciprus	Súlyos bűncselekmények nyomozása ²⁷ .
Lettország	„Az állam- és a közbiztonság megóvása vagy a bűncselekmények nyomozásának, a büntetőjogi vádemelésnek és a büntetőeljárásoknak a biztosítása” ²⁸ .
Litvánia	A litván büntető törvénykönyvben meghatározott súlyos és rendkívül súlyos bűncselekmények kivizsgálása, felderítése és üldözése céljából ²⁹ .
Luxemburg	A legalább egy év szabadságvesztéssel járó bűncselekmények kivizsgálása, felderítése és üldözése ³⁰ .
Magyarország	A nyomozást folytató szervek, az államügyész, a bíróságok és a nemzetbiztonsági hatóságok kötelességteljesítésének biztosítása, valamint a rendőrség és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal nyomozati munkájának biztosítása szándékosan elkövetett, legalább két év szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmények esetében ³¹ .
Málta	Súlyos bűncselekmények nyomozása, felderítése és üldözése ³² .
Hollandia	Szabadságvesztéssel sújtható súlyos bűncselekmények felderítése és üldözése ³³ .
Ausztria	Nincs átültetve.
Lengyelország	Bűncselekmények, illetve pénzügyi visszaélések megelőzése vagy felderítése, a folyamatban lévő bírósági eljárásban játszott lényeges szerep esetén ügyészi és bírósági használat, a belbiztonsági hivatal, a külföldi hírszerzési hivatal, központi korrupcióellenes hivatal, katonai kémelhárító szolgálatok és a katonai hírszerző szolgálatok feladatainak teljesítése ³⁴ .
Portugália	Súlyos bűncselekmények nyomozása, felderítése és üldözése ³⁵ .
Románia	Nincs átültetve.
Szlovénia	„A nemzetbiztonságnak, az alkotmányos rendnek és az állam biztonsági, politikai és gazdasági érdekeinek a biztosítása ... és a nemzetvédelem biztosítása” ³⁶ .

²⁶ Az adatvédelmi törvénykönyv 132. cikkének (1) bekezdése.

²⁷ A 183(I)/2007 sz. törvény 4. cikkének (1) bekezdése.

²⁸ Az elektronikus hírközlési törvény 71. cikkének (1) bekezdése.

²⁹ Az X-1835 sz. törvény 65. cikke.

³⁰ A 2010. július 24-i törvény 1. cikkének (1) bekezdése.

³¹ Az általános célú adatmegőrzésről a 2007. évi CLXXIV. törvénnyel módosított, 2003. évi C. törvény 159/A. cikke, a rendőrség adatokhoz való hozzáféréséről a 1994. évi XXXIV. törvény 68. cikke, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal adatokhoz való hozzáféréséről a 2010. évi CXXII. törvény 59. cikke rendelkezik.

³² A 198/2008 sz. hivatalos felhívás 20. cikkének (1) bekezdése.

³³ A büntetőeljárás törvénykönyv 126. cikke.

³⁴ A 2009. április 24-i törvény 1. cikkével módosított 2004. július 16-i távközlési törvény 180a. cikke.

³⁵ A 32/2008 sz. törvény 1. cikke és 3. cikkének (1) bekezdése.

³⁶ Az elektronikus hírközlési törvény 170a cikkének (1) bekezdése

1. táblázat: Az adatmegőrzés alkalmazásának a nemzeti jogszabályokban meghatározott céljai	
Szlovákia	Bűncselekmények megelőzése, vizsgálata, felderítése és üldözése ³⁷ .
Finnország	Súlyos bűncselekmények kivizsgálása, felderítése és üldözése a kényszerítő intézkedésekről szóló törvény 5a. fejezetének 3. cikke (1) bekezdése szerint ³⁸ .
Svédország	Nincs átültetve.
Egyesült Királyság	Súlyos bűncselekmények nyomozása, felderítése és üldözése ³⁹ .

A legtöbb, jogszabályt átültető tagállam a jogszabályai értelmében lehetővé teszi a megőrzött adatoknak az irányelv hatályán túlmutató felhasználását és elérését, ideértve általában véve a bűncselekmények megelőzését és leküzdését, valamint az emberi élet kockáztatását. Ezt az elektronikus adatvédelmi irányelv ugyan lehetővé teszi, azonban továbbra is korlátozott az európai uniós jogi szabályozással e téren elért harmonizáció mértéke. Az adatmegőrzés céljai közötti eltérések feltehetően egyrészt a kérelmek mennyiségét és gyakoriságát befolyásolják, másrészt az irányelvben meghatározott kötelezettségek teljesítéséből fakadó költségeket. Ebben az esetben továbbá nem lehet megfelelően gondoskodni az előreláthatóságról, amely a magánélet tisztelgéséhez való jogot korlátozó jogalkotási intézkedések esetében követelmény⁴⁰. A Bizottság mérlegelni fogja a nagyobb fokú harmonizáció elérésének szükségességét és lehetőségeit e téren⁴¹.

4.2. Az adatmegőrzésért felelős üzemeltetők (1. cikk)

Az irányelv „a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtóira vagy a nyilvános hírközlő hálózatok szolgáltatóira” (1. cikk (1) bekezdés) vonatkozik. Két tagállam (Finnország és az Egyesült Királyság) a kis üzemeltetők számára nem ír elő adatmegőrzési kötelezettséget, mivel álláspontja szerint ennek a költségei mind a szolgáltatók, mind az állam számára meghaladnák a büntetőjogi rendszerek és a bűnüldözés terén elérhető előnyöket. Négy tagállam (Lettország, Luxemburg, Hollandia és Lengyelország) az általuk benyújtott jelentés szerint alternatív igazgatási intézkedéseket vezetett be. Míg a számos tagállamban jelen lévő nagy üzemeltetők a költségek tekintetében ki tudják használni a méretgazdaságosság előnyeit, addig a kis üzemeltetők a költségek csökkentése érdekében egyes tagállamokban közös vállalatokat hoznak létre vagy kiszervezik a feladatokat az adatmegőrzésre és -visszanyerésre szakosodott cégeknek. A műszaki feladatoknak az ilyen

³⁷ Az elektronikus hírközlési törvény 59a. cikkének (6) bekezdése.

³⁸ Az elektronikus hírközlési törvény 14a. cikkének (1) bekezdése.

³⁹ A 2009. évi adatmegőrzési (EK-irányelv) rendeletek (2009. évi 859. sz.).

⁴⁰ Az Európai Bíróság 2003. május 20-i ítélete a C-465/00., C-138/01. és C-139/01. sz. egyesített ügyekben (a Verfassungsgesichtshof és az Oberster Gerichtshof által benyújtott, előzetes döntés iránti kérelem): Rechnungshof (C-465/00. sz. ügy) kontra Österreichischer Rundfunk és társai és Christa Neukomm (C-138/01. sz. ügy) és Joseph Lauer mann (C-139/01. sz. ügy) kontra Österreichischer Rundfunk (az egyének védelme a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában – 95/46/EK irányelv – a magánélet védelme – a Rechnungshof által ellenőrzött szervek alkalmazottainak jövedelmével kapcsolatos adatok közlése).

⁴¹ A Bizottság az irányelv elfogadásáról nyilatkozatot adott ki, amelyben az európai elfogatóparancsban szereplő bűncselekmények figyelembevételét javasolta. (A Tanács 2002. június 13-i 2002/584/IB kerethatározata az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról).

jellegű kiszervezése nem érinti a szolgáltatók kötelezettségét a feldolgozási műveletek megfelelő felügyelete és a szükséges biztonsági intézkedések alkalmazása iránt, ami elsősorban a kis üzemeltetők számára okozhat problémát. A Bizottság meg fogja vizsgálni az adatbiztonsági követelményeket, és azoknak a kis- és középvállalkozásokra gyakorolt hatásait, és felméri, hogy ezzel kapcsolatban milyen lehetőségek merülhetnek fel az adatmegőrzési keretrendszer módosítására.

4.3. Adatokhoz való hozzáférés: hatóságok, eljárások és feltételek (4. cikk)

A tagállamok kötelesek biztosítani, „hogy az ezen irányelvvel összhangban megőrzött adatok meghatározott esetekben és a nemzeti jognak megfelelően kizárólag az illetékes nemzeti hatóságok számára legyenek továbbíthatók.” A tagállamok a nemzeti jogban határozzák meg „a megőrzött adatokhoz a szükségnek és az arányossági követelményeknek megfelelően történő hozzáférés érdekében követendő eljárást és a teljesítendő feltételeket”, „a vonatkozó európai uniós jogi, valamint nemzetközi közjogi rendelkezések figyelembevételével, különös tekintettel az Emberi Jogok Európai Bírósága által értelmezett emberi jogok európai egyezményére”.

A rendőri szervek minden tagállamban, az ügyészek az esetjogi jogrendszerrel rendelkező tagállamok (Írország és Egyesült Királyság) kivételével minden tagállamban hozzáférhetnek a megőrzött adatokhoz. Tizenegy tagállam az illetékes hatóságok között említi a biztonsági vagy hírszerző szolgálatokat, illetve a katonaságot is. Hat tagállam az adó- illetve vámhatóságokat, három pedig a határőrizeti szerveket szintén e körbe sorolja. Egy tagállam más hatóságok számára is lehetővé teszi az adatokhoz való hozzáférést, amennyiben azok a másodlagos jogszabályok értelmében meghatározott célú hozzáférési engedéllyel rendelkeznek. Tizenegy tagállam minden kérelem esetén bírósági engedélyhez köti a megőrzött adatokhoz való hozzáférést. Három tagállamban a legtöbb esetben bírósági engedélyre van szükség. Négy másik tagállamban felső hatóságtól származó, de nem bírósági engedélyre van szükség. Két tagállamban az egyetlen követelmény, hogy a kérelmet írásban kell benyújtani.

2. táblázat: hozzáférés a megőrzött távközlési adatokhoz		
<i>Hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok</i>		<i>Eljárások és feltételek</i>
Belgium	Bírósági koordinációs egység, vizsgálóbírák, államügyész, bűnügyi rendőrség.	A hozzáférést bírónak vagy ügyésznek kell jóváhagynia. Az üzemeltetőknek kérésre „valós időben” kell előfizetői, forgalmi és helymeghatározó adatokat szolgáltatniuk az eltelt hónapban kezdeményezett hívások esetén. A régebbi hívásokra vonatkozó adatokat a lehető legrövidebb időn belül kell biztosítani.
Bulgária ⁴²	Az állami nemzetbiztonsági ügynökség meghatározott igazgatóságai és szervezeti egységei, a belügyminisztérium, a katonai hírszerzési szolgálat, a katonai rendőrség, a honvédelmi minisztérium és a nemzeti nyomozó ügynökség, valamint a megállapított feltételeknek megfelelően a bíróságok és a büntetőeljárást megelőzően eljáró hatóságok.	A hozzáférést csak regionális bíróság elnöke engedélyezheti határozatával.

⁴² Az elektronikus hírközlésről szóló 2010. évi (módosított) törvény 250b. cikkének (1) bekezdése (hatóságok), illetve 250b. cikkének (2) bekezdése és 250c. cikkének (1) bekezdése (hozzáférés).

2. táblázat: hozzáférés a megőrzött távközlési adatokhoz		
Hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok		Eljárások és feltételek
Csehország	Nincs átültetve.	
Dánia ⁴³	Rendőrség.	A hozzáféréshez bírósági engedélyre van szükség; a bírósági határozat kibocsátására akkor kerül sor, ha a kérelem megfelel a gyanúra, szükségességre és az arányosságra vonatkozó szigorú követelményeknek.
Németország	Nincs átültetve	
Észtország ⁴⁴	Rendőrségi és határőrségi hivatal, biztonsági rendőrségi hivatal, illetve tárgyak és elektronikus hírközlés esetén az adó- és vámhivatal.	A hozzáférést az előzetes vizsgálatot folytató bírónak kell engedélyeznie. Az üzemeltetőknek „sürgős esetben [a kérelem beérkezésétől számított] 10 órán, más esetekben 10 munkanapon belül [megőrzött adatokat] kell szolgáltatniuk”.
Írország ⁴⁵	A Garda Síochána (rendőrség) legalább Chief Superintendent (főfelügyelő) ranggal rendelkező tagja, az állandó védelmi erő legalább ezredesi ranggal rendelkező tisztje, az ír adóhivatal legalább vezető tisztviselő beosztású tagja.	A kérelmet írásban kell benyújtani.
Görögország ⁴⁶	Igazságszolgálati, katonai vagy rendészeti hatóság.	A bíróság a hozzáférést határozatban hagyja jóvá, amelyben kijelenti, hogy a nyomozás folytatása más eszközökkel nem, vagy csak jelentős nehézségek árán lehetséges.
Spanyolország ⁴⁷	A súlyos bűncselekmények felderítéséért, nyomozásáért és üldözéséért felelős rendőri szervek, valamint a nemzeti hírszerző központ és a vámhivatal.	Az illetékes nemzeti hatóságok előzetes bírósági engedélyezést követően férhetnek hozzá az adatokhoz.
Franciaország ⁴⁸	Államügyész, kijelölt rendőrtisztek és csendőrök.	A rendőrségnek a megőrzött adatok iránti összes hozzáférési kérelmet indokolnia kell, és a Commission nationale de contrôle des interceptions de sécurité által kijelölt belügyminisztériumi tisztviselőtől kell meghatalmazást kérnie. A hozzáférési kérelmet az üzemeltető számára kijelölt köztisztviselő bírálja el.
Olaszország ⁴⁹	Államügyész, rendőrség, az alperesnek vagy a nyomozásban érintett személynek a védőügyvédje.	A hozzáférést az államügyész „indoklással ellátott határozattal” engedélyezheti.
Ciprus ⁵⁰	Bíróságok, államügyész, rendőrség.	A hozzáférést ügyész hagyja jóvá, ha úgy véli, hogy ezáltal súlyos bűncselekmény elkövetésének bizonyítéka szerezhető meg. Súlyos bűncselekmény megalapozott gyanúja esetén bíró is elrendelheti határozatban a hozzáférést, amennyiben az adatok feltehetőleg kapcsolatban állnak a bűncselekménnyel.

⁴³ Az igazságszolgálati törvény 71. fejezete.

⁴⁴ A büntetőeljárás törvénykönyv 112. cikkének (2) és (3) alszakasza (a hatóságokról és az eljárásról) és az elektronikus hírközlési törvény 111. cikkének (9) alszakasza (feltételek).

⁴⁵ A 2009. évi hírközlési (adatmegőrzési) törvény 6. cikke.

⁴⁶ A 2225/94 sz. törvény 3. és 4. cikke.

⁴⁷ A 25/2007 sz. törvény 6–7 cikke.

⁴⁸ A büntetőeljárás törvénykönyv 60-1. és 60-2. cikke (hatóságok) és L.31-1-1. cikke (feltételek).

⁴⁹ Az adatvédelmi törvénykönyv 132. cikkének (3) bekezdése.

⁵⁰ A 183(I)/2007 sz. törvény 4. cikkének (2) és (4) bekezdése.

2. táblázat: hozzáférés a megőrzött távközlési adatokhoz		
Hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok		Eljárások és feltételek
Lettország ⁵¹	A büntetőeljárást megelőző nyomozást folytató intézmény felhatalmazott tisztviselői, nyomozati munkát folytató személyek, a nemzetbiztonsági intézmények felhatalmazott tisztviselői, az államügyészi hivatal és a bíróságok.	A felhatalmazott tisztviselőknek, az államügyészi hivatalnak és a bíróságoknak fel kell mérniük a kérelem „megfelelőségét és helytállóságát”, rögzíteniük kell a kérelmet és gondoskodniuk kell a megszerzett adatok védelméről. A felhatalmazott szervek megállapodást köthetnek az üzemeltetővel például a biztosított adatok titkosításáról.
Litvánia ⁵²	A büntetőeljárást megelőző nyomozást folytató szervek, az ügyész, a bíróságok (bírák) és a hírszerző tisztek.	A felhatalmazott közigazgatási szerveknek a megőrzött adatokat írásban kell kérniük. A büntetőeljárást megelőző nyomozás céljából kért hozzáférést bírói végzésben kell jóváhagyni.
Luxemburg ⁵³	Igazságügyi hatóságok (nyomozási bíró, ügyész), a az állam biztonságáért, a honvédelemért, a közbiztonságért, valamint a bűncselekmények megelőzéséért, vizsgálatáért, felderítéséért és üldözéséért felelős hatóságok.	A hozzáférés bírósági engedélyhez kötött.
Magyarország ⁵⁴	Rendőrség, Nemzeti Adó- és Vámhivatal, nemzetbiztonsági szolgálatok, államügyész, bíróságok.	A rendőrségnek és a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnak az ügyész engedélyére van szüksége a hozzáféréshez. Az ügyész és a nemzetbiztonsági ügynökségek bírósági határozat nélkül is hozzáférhetnek az adatokhoz.
Málta ⁵⁵	Máltai rendőrség, biztonsági szolgálat.	A kérelmet írásban kell benyújtani.
Hollandia ⁵⁶	A nyomozást folytató rendőrtiszt.	A hozzáférést ügyésznek vagy nyomozási bírónak kell határozatban engedélyeznie.
Ausztria	Nincs átültetve	
Lengyelország ⁵⁷	Rendőrség, határőrség, adóellenőrök, belbiztonsági hivatal, külföldi hírszerzési hivatal, központi korrupcióellenes hivatal, katonai kémelhárító szolgálatok, katonai hírszerző szolgálatok, bíróságok és az államügyész.	A kérelmeket írásban kell benyújtani, és a rendőrség, a határőrség, az adóellenőrök esetében az adott szervezet vezető tisztségviselőjének kell jóváhagynia azt.
Portugália ⁵⁸	Bűnügyi rendőrség, nemzeti köztársasági gárda, közbiztonsági hivatal, katonai bűnügyi rendőrség, bevándorlási és határvédelmi szolgálat, tengeri rendészet.	Az adatátvitelt bíróságnak kell engedélyeznie, azon indoklás alapján, hogy a hozzáférés döntő fontossággal bír az igazság feltárásában, vagy a bizonyítékot egyéb módon lehetetlen vagy rendkívül nehéz lenne

⁵¹ Az elektronikus hírközlési törvény 71. cikkének (1) bekezdése (hatóságok); 820. sz. kormányrendelet (eljárások).

⁵² Az X-1835. sz. törvény 77. cikkének (1) és (2) cikke, a Bizottságnak szóló szóbeli jelentés.

⁵³ A 2010. július 24-i törvény 5-2. cikkének (1) bekezdése és 9. cikkének (2) bekezdése (hatóságok), a büntetőeljárás törvénykönyv 67-1. cikke (feltételek).

⁵⁴ Az 1994. évi XXXIV. törvény 68. cikkének (1) bekezdése és 69. cikke (1) bekezdésének c) és d) pontja; az 1972. évi V. törvény 9/A cikkének (1) bekezdése; az 1998. évi XIX. törvény 71. cikkének (1), (3) és (4) bekezdése, 178/A cikkének (4) bekezdése, 200. cikke, 201. cikke, 268. cikkének (2) bekezdése; az 1995. évi CXXV. törvény 40 cikkének (1) bekezdése, 40. cikkének (2) bekezdése, 53. cikkének (1) bekezdése és 54. cikke (1) bekezdésének j) pontja.

⁵⁵ A 198/2008 sz. hivatalos felhívás 20. cikkének (1) és (3) bekezdése.

⁵⁶ A büntetőeljárás törvénykönyv 126ni. cikke.

⁵⁷ A 2009. április 24-i törvény 1. cikkével módosított 2004. július 16-i távközlési törvény 179. cikkének (3) bekezdése.

2. táblázat: hozzáférés a megőrzött távközlési adatokhoz		
	<i>Hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok</i>	<i>Eljárások és feltételek</i>
		megszerezni. A bíróság csak a szükségesség és az arányosság követelményeinek szem előtt tartásával engedélyezheti a hozzáférést.
Románia	Nincs átültetve	
Szlovénia ⁵⁹	Rendőrség, hírszerző és biztonsági ügynökségek, a hírszerzésért, kémelhárításért és biztonsági küldetésekért felelős honvédelmi hivatalok.	A hozzáférés bírósági engedélyhez kötött.
Szlovákia ⁶⁰	Bűnüldözési hatóságok, bíróságok.	A kérelmet írásban kell benyújtani.
Finnország ⁶¹	Rendőrség, határőrség, vámhatóságok (megőrzött előfizetői, forgalmi és helymeghatározó adatok esetében). Balesetelhárítási központ, tengeri mentési műveleti, tengeri mentési alközpont (balesetkor szükséges azonosítási és helymeghatározó adatok esetében).	Az előfizetői adatokhoz minden illetékes hatóság hozzáférhet bírósági engedély nélkül. Egyéb adatokhoz való hozzáféréshez bírósági határozat szükséges.
Svédország	Nincs átültetve	
Egyesült Királyság ⁶²	Rendőrség, hírszerző szolgálatok, adó- és vámhatóságok, a másodlagos jogszabályokban meghatározott egyéb közigazgatási szervek.	Hozzáférési engedélyt az arra „kijelölt személy” a szükségesség és az arányosság felmérését követően adhat olyan esetekben és körülmények között, amikor az adatközlést jogszabály teszi lehetővé vagy írja elő. A konkrét eljárások az üzemeltetőkkel egyetértésben kerültek meghatározásra.

A Bizottság felméri majd a megőrzött adatokhoz való hozzáféréssel rendelkező hatóságok és a hozzáférés megszerzésével kapcsolatos eljárás esetében megvalósított nagyobb fokú harmonizáció elérésének szükségességét és lehetőségeit. Ilyen lehetőség lehet többek között az illetékes hatóságok körének egyértelműbb meghatározása, az adatkérés független, illetve bírósági felügyelete, valamint az üzemeltetők által az illetékes hatóságoknak nyújtott hozzáférés biztosítására szolgáló eljárásokra vonatkozó minimális követelmény.

4.4. Az adatmegőrzés alkalmazási köre és az érintett adatok kategóriái (1. cikk (2) bekezdése, 3. cikk (2) bekezdése és 5. cikk)

Az irányelv a vezetékes telefonszolgáltatásokra, a mobiltelefon-szolgáltatásokra, az internet-hozzáférésre, az internetes telefonálásra és az internetes elektronikus levelekre vonatkozik. Az 5. cikkben meghatározza a megőrzendő adatok kategóriáit, tehát a következők azonosításához szükséges adatokat:

⁵⁸ A 32/2008 sz. törvény 2. cikkének (1) bekezdése, 3. cikkének (2) bekezdése és 9. cikke.

⁵⁹ Az elektronikus hírközlési törvény 107c. cikke, a büntetőeljárás törvénykönyv 149b. cikke, a hírszerző és biztonsági ügynökségekről szóló törvény 24. cikkének b) pontja és a honvédelmi törvény 32. cikke.

⁶⁰ Az elektronikus hírközlési törvény 59a. cikkének (8) bekezdése.

⁶¹ Az elektronikus hírközlési törvény 35. cikkének (1) bekezdése és 36. cikke, a rendőrségről szóló törvény 31–33. cikke és a határvédelmi törvény 41. cikke.

⁶² A nyomozati hatáskör szabályozásáról szóló 2000. évi törvény 25. cikke, 1. melléklete és az adatmegőrzési rendelet 7. cikke. A nyomozati hatáskör szabályozásáról szóló törvény 22. cikkének (2) bekezdése határozza meg azokat a célokat, amelyek érdekében a hatóságok adatokat szerezhetnek.

- (a) a közlés forrása,
- (b) a közlés címzettje,
- (c) a közlés napja, ideje és időtartama,
- (d) a közlés típusa,
- (e) a felhasználó (feltételezett) kommunikációs berendezése, és
- (f) a mobil kommunikációs eszköz helye.

A 3. cikk (2) bekezdése a sikertelen hívási kísérletekkel foglalkozik, tehát olyan közlésekkel, amikor a telefonos kapcsolat létrejött, de a hívott fél ne vette fel, vagy amikor hálózatkezelési beavatkozás történt, és amikor az üzemeltetők ezekkel a kísérletekkel kapcsolatos adatokat hoznak létre, vagy dolgoznak fel és tárolnak, vagy naplóznak. Az irányelv értelmében a közlés tartalmát felfedő adatok nem őrizhetők meg. Ezt követően tisztázásra került, hogy a keresési kérések, vagyis a keresőmotor-szolgáltatás kínálásával létrehozott szervernaplók sem tartoznak az irányelv hatálya alá, mivel inkább tartalmi, semmint forgalmi adatnak minősülnek⁶³.

A jogszabályt átültető huszonegy tagállam az átültető jogszabályban rendelkezik az említett adatkategóriák mindegyikének megőrzéséről. Belgium nem rendelkezett sem a telefonalkalmazások adattípusainak megőrzéséről, sem az internettel kapcsolatos adatokról. A Bizottság kérdőívére válaszolók nem tartották szükségesnek a megőrzendő adatok kategóriáinak módosítását, ugyanakkor az Európai Parlament írásos nyilatkozatot intézett a Bizottsághoz, amelyben az irányelv hatályának a keresőmotorokra való kiterjesztését kéri, hogy „gyorsan útját állja az online gyermekpornográfiának és szexuális zaklatásoknak”⁶⁴. A 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport a második végrehajtási fellépésről szóló jelentésében amellelt érvelt, hogy az irányelvben meghatározott kategóriákat minden területre kiterjedőnek kell tekinteni, az üzemeltetőkre pedig nem rónak további adatmegőrzési kötelezettségeket. A Bizottság értékelné fogja az említett adatkategóriák szükségességét.

4.5. Megőrzési időszakok (6. és 12. cikk)

A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az 5. cikkben meghatározott adatkategóriákat a közlés időpontjától számított legalább hat hónapig és legfeljebb két évig megőrizték. A maximális megőrzési időszakot meghosszabbíthatja a tagállam, amely az időszaknak „korlátozott időtartamra való meghosszabbítását indokoló, különleges körülményekkel szembesül”, a meghosszabbításról pedig értesíteni kell a Bizottságot, amely az értesítést követő hat hónapon belül elfogadja vagy elutasítja a meghosszabbítást. A maximális megőrzési időszak tehát meghosszabbítható, hat hónapnál rövidebb időtartamra való korlátozásának lehetőségéről azonban nincs rendelkezés. Egy kivétellel az irányelvet átültető összes tagállam ezen időkorlát keretein belül határozza meg a megőrzési időszakot

⁶³ A 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport véleménye a keresőmotorokkal kapcsolatos adatvédelmi kérdésekről, 2008. április 4.

⁶⁴ Az eljárási szabályzat 123. cikkének megfelelő, pedofilok és a szexuális zaklatók elleni európai gyorsriasztási rendszer létrehozásáról szóló, 2010. április 19-i 0029/2010. számú írásbeli nyilatkozat.

vagy időszakokat, eddig a Bizottsághoz nem érkezett értesítés meghosszabbításról. Uniós szinten azonban nincs egységes megközelítés.

Tizenöt tagállam azonos megőrzési időszakot alkalmaz minden adatkategória esetén: egy tagállam (Lengyelország) kétéves, egy másik tagállam (Lettország) 1,5 éves, tíz tagállam (Bulgária, Dánia, Észtország, Görögország, Spanyolország, Franciaország, Hollandia, Portugália, Finnország, Egyesült Királyság) egyéves, három tagállam (Ciprus, Luxemburg, Litvánia) pedig hat hónapos megőrzési időszakot állapított meg. Öt tagállam eltérő megőrzési időszakokat alkalmaz az egyes adatkategóriák esetén: két tagállamban (Írország, Olaszország) a vezetékes és a mobiltelefon-szolgáltatások adatai esetén két év, az internet-hozzáférés, az internetes telefonálás és az internetes elektronikus levelek adatai esetén pedig egy év, egy tagállamban (Szlovénia) a telefonszolgáltatások adatai esetén tizennégy hónap, az internetes adatok esetén nyolc hónap, egy tagállamban (Szlovákia) vezetékes és mobiltelefon-szolgáltatások adatai esetén egy év, az internetes adatok esetén hat hónap, egy tagállamban (Málta) vezetékes, mobil és internetes telefonszolgáltatások adatai esetén egy év, az internet-hozzáférés és az internetes elektronikus levelek adatai esetén pedig hat hónap. Egy tagállamban (Magyarország) minden adatot egy évig őriznek meg, a sikertelen hívási kísérletekre vonatkozó információk kivételével, amelyek megőrzési időszaka hat hónap. Egy tagállam (Belgium) nem határozott meg az irányelvben szereplő adatkategóriákra vonatkozó adatmegőrzési időszakot. Részletes adatok a 3. táblázatban találhatóak.

3. táblázat: A nemzeti jogban meghatározott megőrzési időszakok	
Belgium ⁶⁵	A „nyilvánosan elérhető telefonszolgáltatások” esetén 1 évtől 36 hónapig terjedő időszak. Az internettel kapcsolatos adatokról nincsenek rendelkezések.
Bulgária	1 év, a rendelkezésre bocsátott adatokat további 6 hónapig meg lehet őrizni.
Csehország	Nincs átültetve.
Dánia	1 év.
Németország	Nincs átültetve.
Észtország	1 év.
Írország	2 év a vezetékes telefonszolgáltatások és a mobiltelefon-szolgáltatások adatai esetében, 1 év az internet-hozzáférés, az internetes telefonálás és az internetes elektronikus levelek adatai esetében.
Görögország	1 év.
Spanyolország	1 év.
Franciaország	1 év.
Olaszország	2 év a vezetékes telefonszolgáltatások és a mobiltelefon-szolgáltatások adatai esetében, 1 év az internet-hozzáférés, az internetes telefonálás és az internetes elektronikus levelek adatai esetében.
Ciprus	6 hónap.
Lettország	18 hónap.
Litvánia	6 hónap.
Luxemburg	6 hónap.
Magyarország	6 hónap sikertelen hívások esetén és 1 év minden más adat esetében.
Málta	1 év az vezetékes, mobil és internetes telefonszolgáltatások adatai esetén, 6 hónap az internet-hozzáférés és az internetes elektronikus levelek adatai esetében.
Hollandia	1 év.
Ausztria	Nincs átültetve.

⁶⁵ Az elektronikus hírközlésről szóló 2005. június 13-i törvény 126. cikkének (2) bekezdése.

3. táblázat: A nemzeti jogban meghatározott megőrzési időszakok	
Lengyelország	2 év.
Portugália	1 év.
Románia	Nincs átültetve (6 hónap a megsemmisített átültető törvény értelmében).
Szlovénia	14 hónap a telefonalkalmazások adatai esetén és 8 hónap internettel kapcsolatos adatok esetében.
Szlovákia	1 év a vezetékes telefonszolgáltatások és a mobiltelefon-szolgáltatások adatai esetében, 6 hónap az internet-hozzáférés, az internetes telefonálás és az internetes elektronikus levelek adatai esetében.
Finnország	1 év.
Svédország	Nincs átültetve.
Egyesült Királyság	1 év.

Az irányelv ugyan lehetőséget biztosít az eltérő megközelítésekre, ebből azonban az következik, hogy az irányelv csak korlátozott mértékű jobbiztonságot és előreláthatóságot nyújt az Európai Unióban több tagállamában tevékenykedő üzemeltetőknek, illetve azoknak a polgároknak, akiknek a kommunikációs adatait különböző tagállamokban tárolják. Az adatfeldolgozás nemzetközivé válásának és az adattárolás kiszervezésének a fokozódását figyelembe véve mérlegelni kell az Unióban alkalmazott megőrzési időszakok további harmonizálásának lehetőségeit. Az arányosság elvének betartása céljából, a tagállamokban megőrzött adatok értékére vonatkozó mennyiségi és minőségi információk figyelembevételével, valamint a hírközlés és a technológia, illetve a bűnözés és a terrorizmus terén megfigyelhető tendenciák ismeretében a Bizottság mérlegelni fogja az eltérő megőrzési időszakok alkalmazásának a lehetőségét az adatok és a súlyos bűncselekmények különböző kategóriái, valamint e kettő kombinációja esetén⁶⁶. A tagállamok által a megőrzött adatok kora tekintetében eddig szolgáltatott mennyiségi információk alapján az adatok mintegy kilencven százaléka legfeljebb hat hónapos, mintegy hetven százaléka pedig legfeljebb három hónapos abban az időpontban, amikor a bűnüldöző hatóság (első ízben) hozzáférést kér azokhoz (lásd az 5.2. szakaszt).

4.6. Adatvédelem és adatbiztonság, valamint felügyeleti hatóság (7. és 9. cikk)

Az irányelv értelmében a tagállamok gondoskodnak arról, hogy az üzemeltetők tiszteletben tartanak legalább négy adatbiztonsági elvet, tehát a megőrzött adatok:

- (a) ugyanolyan minőségűek és ugyanolyan biztonságban és védelemben részesülnek, mint a [nyilvános hírközlő] hálózaton lévő adatok,
- (b) megfelelő technikai és szervezési intézkedések révén védelmet élveznek a véletlenszerű vagy jogellenes megsemmisüléstől, a véletlenszerű elvesztéstől vagy módosítástól, illetve a jogosulatlan vagy jogellenes tárolástól, feldolgozástól, hozzáféréstől vagy betekintéstől,
- (c) a megfelelő technikai és szervezési intézkedések révén csak az erre felhatalmazott személyzet számára hozzáférhetők, és

⁶⁶ A Bizottság az adatmegőrzésről szóló irányelvre vonatkozó 2005. évi javaslatában a telefonszolgáltatások adatai esetén egy év, az internetes adatok esetén pedig hat hónap megőrzési időszakról rendelkezett.

- (d) a megőrzési időszak végén megsemmisítésre kerülnek, kivéve azok, amelyekhez hozzáfértek, és amelyeket tároltak [az irányelvben meghatározott célból].

Az adatvédelmi irányelvnek és az elektronikus adatvédelmi irányelvnek megfelelően az üzemeltetők nem dolgozhatják fel az irányelv értelmében megőrzött adatokat más célból, feltéve hogy az adatokat ellenkező esetben nem őrizték volna meg⁶⁷. A tagállamoknak ki kell jelölniük a „teljes függetlenségben” eljáró hatóságot, amely az említett elvek alkalmazásának az ellenőrzéséért felel, és amely megegyezhet az adatvédelmi irányelvben előírt hatósággal⁶⁸.

Tizenöt tagállam a vonatkozó jogszabályokkal átültette ezen elvek mindegyikét. Négy tagállam (Belgium, Észtország, Spanyolország, Lettország) két vagy három elvet ültetett át, de nem rendelkezik kifejezetten az adatoknak a megőrzési időszak lejártát követő megsemmisítéséről. Két tagállam (Olaszország, Finnország) rendelkezik az adatok megsemmisítéséről. Nem egyértelmű, hogy mely konkrét műszaki és szervezeti biztonsági intézkedéseket, például szigorú hitelesítést és részletes hozzáférési napló vezetését⁶⁹ valósították meg. Huszonkettő tagállam rendelkezik az elvek alkalmazását ellenőrző felügyelő hatósággal. Az esetek többségében ez az adatvédelmi hatóság. Részletes adatok a 4. táblázatban találhatóak.

4. táblázat: Adatvédelem és adatbiztonság, valamint felügyeleti hatóság		
Tagállam	Adatvédelmi és adatbiztonsági rendelkezések a nemzeti jogban	A felügyelő hatóság
Belgium	Az üzemeltetők kötelesek biztosítani, hogy az adatátvitel során az adatokat harmadik személy illetéktelenül ne szerezhesse meg, és meg kell felelniük az Európai Távközlési Szabványügyi Intézet telekommunikációs biztonságra és jogszerű megszerzésre vonatkozó szabványainak ⁷⁰ . A megőrzési időszak lejártát követően végrehajtandó kötelező adatmegsemmisítés elvével nem foglalkozik jogszabály.	Postai és telekommunikációs intézet.
Bulgária	Az átültető jogszabály előírja a négy elv végrehajtását is ⁷¹ .	A kötelezettségek teljesítése érdekében a személyesadat-védelmi bizottság az adatok tárolását és feldolgozását, a nemzetgyűlés parlamenti bizottsága pedig a hozzáférés engedélyezésére és az adatokhoz való hozzáférésre vonatkozó eljárásokat felügyeli.
Csehország ⁷²	Nincs átültetve.	

⁶⁷ A 95/46/EK irányelv 13. cikkének (1) bekezdése.

⁶⁸ A 95/46/EK irányelv 28. cikke.

⁶⁹ Az erős hitelesítés kettős hitelesítési mechanizmusokat, például jelszavas és biometrikus vagy jelszavas és tokenes hitelesítést foglal magában annak biztosítása érdekében, hogy az adatfeldolgozásért felelős személy személyesen jelen legyen. A részletes hozzáférési napló vezetése az elérési és feldolgozási műveletek részletes nyomon követését jelenti a felhasználó személyazonosságát, a hozzáférés idejét és az elért fájlokat rögzítő napló vezetésével.

⁷⁰ A 2003. január 9-i királyi rendelet 6. cikke.

⁷¹ A 2010. évi (módosított) elektronikus hírközlési törvény 4. cikkének (1) bekezdése.

4. táblázat: Adatvédelem és adatbiztonság, valamint felügyeleti hatóság		
Tagállam	Adatvédelmi és adatbiztonsági rendelkezések a nemzeti jogban	A felügyelő hatóság
Dánia	A rendelkezések négy alapelvre terjednek ki ⁷³ .	Nemzeti informatikai és telekommunikációs ügynökség felügyeli, hogy az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtói teljesítik-e azon kötelezettségüket, miszerint a műszaki eszközök és rendszerek segítségével hozzáférést kell biztosítaniuk a rendőrségnek a telekommunikációs forgalommal kapcsolatos információkhoz.
Németország	Nincs áttűtetve.	
Esztország	Az áttűtető jogszabály a négy alapelvből háromról rendelkezik. Kifejezetten nem rendelkezik jogszabály a negyedik elvről, ugyanakkor az a személy, akinek magánéletét megfigyeléssel kapcsolatos tevékenységgel megsértették, kérheti az adatok megsemmisítését, amelyről a bíróság ítéletben dönt ⁷⁴ .	A műszaki felügyeleti hatóság az illetékes hatóság.
Írország ⁷⁵	Az áttűtető jogszabály előírja a négy elv végrehajtását is.	A kijelölt bíró jogkörébe tartozik a nyomozás lefolytatása és jelentés készítése arról, hogy az illetékes nemzeti hatóságok teljesítik-e az áttűtető jogszabály előírásait.
Görögország ⁷⁶	Az áttűtető jogszabály előírja a négy elv végrehajtását, továbbá arra kötelezi az üzemeltetőket, hogy a rendelkezések betartására tervet dolgozzanak ki és valósítsanak meg a kijelölt adatbiztonsági vezető felügyeletével.	A személyesadat-védelmi hatóság és a hírközlés titkosságának védelmével foglalkozó hatóság.
Spanyolország ⁷⁷	Az adatvédelmi előírások a négy alapelvből háromról rendelkeznek (megőrzött adatok minősége és biztonsága, az engedéllyel rendelkező személyek hozzáférése és az engedély nélküli feldolgozás elleni védelem).	Az adatvédelmi ügynökség az illetékes hatóság.
Franciaország ⁷⁸	Az áttűtető jogszabály előírja a négy elv végrehajtását is.	A kötelezettségek teljesítését az információs technológiáért és szabadságért felelős nemzeti bizottság felügyeli.

⁷² A 247/2008. sz. törvénnyel módosított 127/2005. sz. törvény 87. szakaszának (3) bekezdése és 88. szakasza, a 336/2005. sz. törvény 2. szakasza, a 485/2005. sz. törvény 3. szakaszának (4) bekezdése a 101/2000. sz. törvény 28. szakaszának (1) bekezdése.

⁷³ A személyes adatok feldolgozásáról szóló törvény; az elektronikus hírközlő hálózatok szolgáltatásáról, illetve az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtásáról szóló, 2008. június 26-i 714. sz. kormányrendelet.

⁷⁴ Az elektronikus hírközlési törvény 111. cikkének (9) alfejezete A büntetőeljárás törvénykönyv 122. cikkének (2) alszakasza.

⁷⁵ A 2009. évi hírközlési (adatmegőrzési) törvény 4., 11. és 12. szakasza.

⁷⁶ A 3917/2011 sz. törvény 6. cikke.

⁷⁷ A 25/2007. sz. törvény 8. cikke és az általános távközlési törvény 38. cikkének (3) bekezdése. A törvény 9. cikke a személyes adatok védelméről szóló 15/1999. sz. alaptörvény 22. és 23. cikkében meghatározott hozzáférési és visszavonási jogok alóli kivételre vonatkozik.

⁷⁸ A postáról és az elektronikus hírközlésről szóló törvény D.98-5 és L-34-1(V) cikke, a 78-17. sz. törvény 34. cikke, a postáról és az elektronikus hírközlésről szóló törvény 34-1. cikke, a 1978. január 6-i 78-17. sz. törvény 11. cikke.

4. táblázat: Adatvédelem és adatbiztonság, valamint felügyeleti hatóság		
Tagállam	Adatvédelmi és adatbiztonsági rendelkezések a nemzeti jogban	A felügyelő hatóság
Olaszország	A megőrzött adatok biztonságával kifejezetten nem foglalkozik jogszabály, ugyanakkor a forgalmi adatok megsemmisítése vagy névtelenné tétele általános követelmény ⁷⁹ .	Az adatvédelmi hatóság felügyeli, hogy az üzemeltető teljesíti-e az irányelv előírásait.
Ciprus ⁸⁰	Az átültető jogszabály mind a négy alapelvről rendelkezik.	Az átültető törvény alkalmazását a személyes adatok védelmének biztosa felügyeli.
Lettország ⁸¹	Az átültető jogszabály a következő két elvvel foglalkozik: a megőrzött adatok bizalmas jellege és engedélyhez kötött elérése, valamint a megőrzési időszak lejártát követően végrehajtandó kötelező adatmegsemmisítés.	Az állami adatfelügyelet ellenőrzi az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok védelmét, de a megőrzött adatok elérését és feldolgozását nem szabályozza.
Litvánia ⁸²	Az átültető jogszabály mind a négy alapelvről rendelkezik.	Az állami adatvédelmi felügyelet ellenőrzi az átültető jogszabály végrehajtását és gondoskodik a statisztikáknak az Európai Bizottsághoz való benyújtásáról.
Luxemburg ⁸³	Az átültető jogszabály mind a négy alapelvről rendelkezik.	Adatvédelmi hatóság.
Magyarország ⁸⁴	Az átültető jogszabály mind a négy alapelvről rendelkezik.	Adatvédelmi biztos.
Málta ⁸⁵	Az átültető jogszabály mind a négy alapelvről rendelkezik.	Adatvédelmi biztos.
Hollandia ⁸⁶	Az átültető jogszabály mind a négy alapelvről rendelkezik.	A rádióhírközlési ügynökség felügyeli az internet- és a távközlési szolgáltatók kötelezettségeinek teljesítését; az adatvédelmi hatóság felügyeli a személyes adatok általános feldolgozását; a két hatóság közötti együttműködést jegyzőkönyv ismerteti.
Ausztria	Nincs átültetve.	
Lengyelország	Az átültető jogszabály mind a négy alapelvről rendelkezik ⁸⁷ .	Adatvédelmi hatóság.
Portugália	Az átültető jogszabály mind a négy alapelvről rendelkezik ⁸⁸ .	A portugál adatvédelmi hatóság.
Románia	Nincs átültetve.	
Szlovénia ⁸⁹	Az átültető jogszabály mind a négy alapelvről rendelkezik.	Információs biztos.

⁷⁹ Az adatvédelmi törvénykönyv 123. és 126. cikke.

⁸⁰ A 183(I)/2007 sz. törvény 14. és 15. cikke.

⁸¹ Az elektronikus hírközlési törvény 4. cikkének (4) bekezdése és 71. cikkének (6)–(8) bekezdése.

⁸² A 2009 november 14-én módosított elektronikus hírközlési törvény 12. cikkének (5) bekezdése, 66. cikkének (8) és (9) bekezdése.

⁸³ A 2010. július 24-i törvény 1. cikkének (5) bekezdése.

⁸⁴ A 2007. évi CLXXIV. törvénnyel módosított 2003. évi C. törvény 157. cikke, a 226/2003. Kormányrendelet 2. cikke és az adatvédelemről szóló 1992. évi LXIII. Törvény.

⁸⁵ A 198/2008. sz. jogi megjegyzés 24. és 25. cikke, az adatvédelmi törvény (440. fejezet) 40. cikkének b) pontja.

⁸⁶ A távközlési törvény 13. cikkének (5) bekezdése; az együttműködési jegyzőkönyv teljes címe: *Samenwerkingsovereenkomst tussen Agentschap Telecom en het College bescherming persoonsgegevens met het oog op de wijzigingen in de Telecommunicatiewet naar aanleiding van de Wet bewaarplicht telecommunicatiegegevens.*

⁸⁷ A távközlési törvény 180a. és 180e. cikke.

⁸⁸ A 32/2008. sz. törvény 7. cikkének (1) és (5) bekezdése és 11. cikke; a személyes adatok védelméről szóló törvény 53. és 54. cikke.

⁸⁹ Az elektronikus hírközlési törvény 107a. cikkének (6) bekezdése és 107c. cikke.

4. táblázat: Adatvédelem és adatbiztonság, valamint felügyeleti hatóság		
Tagállam	Adatvédelmi és adatbiztonsági rendelkezések a nemzeti jogban	A felügyelő hatóság
Szlovákia ⁹⁰	Az átültető jogszabály mind a négy alapelvről rendelkezik.	Az elektronikus hírközlés terén tevékenykedő nemzeti szabályozó hatóság és az elszámolási hivatal felügyeli a személyes adatok védelmét.
Finnország	Az átültető törvény csak kifejezetten az adatoknak a megőrzési időszak lejártát követő megsemmisítéséről rendelkezik ⁹¹ .	A finn hírközlési szabályozó hatóság felügyeli, hogy az üzemeltetők teljesítik-e az adatmegőrzési előírásokat. A személyes adatok feldolgozásának általános jogszerűségét az adatvédelmi ombudsman felügyeli.
Svédország	Nincs átültetve.	
Egyesült Királyság	Az átültető jogszabály mind a négy alapelvről rendelkezik ⁹² .	Az információs biztos felügyeli a kommunikációs adatok (és más személyes adatok) megőrzését, illetve feldolgozását, valamint az adatvédelemmel kapcsolatos megfelelő ellenőrzést. Az adatszerzési biztos (helyettes vagy nyugalmazott rangidős bíró) felügyeli a hírközlési adatok hatóságok általi megszerzését a nyomozati hatáskör szabályozásáról szóló törvény értelmében. A nyomozati hatáskörrel foglalkozó bíróság vizsgálja az átültető jogszabály (a nyomozati hatáskör szabályozásáról szóló törvény) értelmében megszerzett adatokkal való visszaélésre vonatkozó panaszokat.

A 7. cikk átültetése következetlen. A megőrzött adatok személyes jellegűek és kényesek lehetnek, ezért gondoskodni kell a magas színvonalú, kiegyensúlyozott és látható adatvédelemről és adatbiztonságról a tárolás, a visszanyerés és a használat teljes folyamata során annak érdekében, hogy a magánélet megsértésének kockázata a lehető legkisebb legyen, és meg lehessen őrizni a polgárok bizalmát. A Bizottság mérlegelni fogja az adatbiztonsági és adatvédelmi színvonal megerősítésének lehetőségeit, többek között a beépített adatvédelmi megoldások bevezetését annak biztosítása érdekében, hogy az említett színvonal a tárolás és az átvitel során is fenntartható legyen. A Bizottság továbbá szem előtt tartja majd a 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoportnak a második végrehajtási fellépésről szóló jelentésében szereplő, a minimális biztosítékokról és a műszaki és szervezeti biztonsági intézkedésekről szóló ajánlásokat⁹³.

4.7. Statisztika (10. cikk)

A tagállamoknak az adatmegőrzésről a Bizottság számára éves statisztikát kell benyújtaniuk, amely a következőket tartalmazza:

- azon esetek, amelyekben az alkalmazandó nemzeti joggal összhangban az illetékes hatóságok számára információkat nyújtottak,
- az adat megőrzésének időpontja és azon időpont között eltelt idő, amikor az illetékes hatóság az adatok továbbítását kérte, vagyis az adatok kora, és

⁹⁰ Az elektronikus hírközlési törvény 59a. cikke, a személyes adatok védelméről szóló 428/2002. sz. törvény S33. cikke.

⁹¹ Az elektronikus hírközlési törvény 16. cikkének (3) bekezdése.

⁹² Az adatmegőrzési rendelet 6. cikke.

⁹³ A 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport 3/2006 sz. véleménye (WP119) és 01/2010 sz. jelentése.

– azon esetek, amelyekben a kérelmet nem lehet teljesíteni.

Az e rendelkezésnek megfelelő statisztikák igénylésével a Bizottság arra kérte a tagállamokat, hogy szolgáltatassanak az adatok iránti egyedi kérelmekre vonatkozó információkat. A benyújtott statisztikák hatókörüket és részletességüket tekintve eltérőek voltak: egyes tagállamok válaszukban különbséget tettek az egyes hírközlési formák között, némelyek feltüntették az adatoknak a kérelem benyújtásakor mért korát, míg mások csak éves statisztikát szolgáltatottak részletes bontás nélkül. Tizenkilenc tagállam⁹⁴ szolgáltatott statisztikát a 2009., illetve 2008. évi adatkérések számáról, ezek között van Írország, Görögország és Ausztria, ahol átültető jogszabály hiányában is minden esetben kérhető az adatokhoz való hozzáféréshez, valamint Csehország és Németország, amelyek az adatmegőrzésről szóló törvényt megsemmisítették. Az irányelvet átültető tagállamok közül hét nem szolgáltatott statisztikát, Belgium azonban tájékoztatott a telefonszolgáltatások adatai iránti kérelmek becsült éves mennyiségéről (300 000).

A megbízható mennyiségi és minőségi adatok kulcsszerepet játszanak az adatmegőrzéshez hasonló biztonsági intézkedések szükségességének és értékének szemléltetésében. Ezt elismerte a bűnözéssel és a büntető igazságszolgáltatással kapcsolatos statisztikákról szóló 2006-os cselekvési terv⁹⁵ is, amelynek egyik célkitűzése az irányelvnek megfelelő, rendszeres adatgyűjtésre vonatkozó módszerek kifejlesztése és a statisztikáknak az Eurostat adatbázisába történő bevitele volt (amennyiben azok megfelelnek a minőségi követelményeknek). Ezt a célkitűzést azért nem lehetett teljesíteni, mivel a legtöbb tagállam csak az elmúlt két évben ültette át teljesen az irányelvet, és a statisztikák forrására vonatkozóan eltérő értelmezést alkalmazott. A Bizottság az adatmegőrzési keretrendszer jövőbeli felülvizsgálatára vonatkozó javaslatában, valamint a statisztikákkal kapcsolatos akciótervről szóló áttekintésében olyan kivitelezhető mértékrendszert és jelentéstételi eljárásokat kíván majd kidolgozni, amelyek lehetővé teszik az adatmegőrzés átlátható és érdemi felügyeletét, és nem rónak szükségtelen terheket a büntetőjogi és a bűnüldöző szervekre.

4.8. Átültetés az Európai Gazdasági Térség országaiban

Izland, Liechtenstein és Norvégia egyaránt rendelkezik adatmegőrzési jogszabályokkal⁹⁶.

4.9. Alkotmánybíróságok átültető jogszabályokkal kapcsolatos határozatai

A román alkotmánybíróság 2009 októberében, a német szövetségi alkotmánybíróság 2010 márciusában, a cseh alkotmánybíróság pedig 2011 márciusában semmisítette meg az irányelvet a nemzeti jogba átültető jogszabályt azzal az indoklással, hogy az az alkotmányba ütközik. A román bíróság⁹⁷ elismerte, hogy az alapvető jogokba való beavatkozás bizonyos szabályok betartása mellett megengedhető, emellett megfelelő és elegendő biztosítékokkal

⁹⁴ Csehország, Dánia, Németország, Észtország, Írország, Görögország, Spanyolország, Franciaország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Málta, Hollandia, Ausztria, Lengyelország, Szlovénia, Szlovákia, Finnország, Egyesült Királyság.

⁹⁵ A Bizottság „A bűnözéssel és a büntető igazságszolgáltatással kapcsolatos statisztikákra vonatkozó átfogó és koherens EU-stratégia kialakítása: az EU cselekvési terve a 2006–2010-es időszakra” című (2006) 437. sz. közleménye.

⁹⁶ Az átültetésről Izlandon a 81/2003. sz. távközlési törvény (módosítva: 2005. április), Liechtensteinben a 2006. évi távközlési törvény rendelkezik. Norvégiában 2011. április 5-én fogadták el az átültető jogszabályt, amely jelenleg királyi jóváhagyásra vár.

⁹⁷ A román alkotmánybíróság 2009. október 8-i 1258. sz. határozata.

véd az esetlegesen önkényes állami intézkedések ellen. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjoga⁹⁸ alapján azonban a Bíróság az átültető törvény hatályát és céljait ellentmondásosnak, biztosítékait pedig elégtelennek találta, emellett pedig úgy találta, hogy az adatok hat hónapos megőrzésére vonatkozó „folyamatos jogi kötelezettség” nem egyeztethető össze az emberi jogok európai egyezményének 8. cikkében meghatározott, magánélethez és a szólásszabadsághoz való joggal.

A német alkotmánybíróság⁹⁹ azzal érvelt, hogy az adatmegőrzés a megfigyelés érzetét kelti, és ezzel korlátozhatja az alapvető jogok szabad gyakorlását. Kifejezetten elismerte ugyanakkor, hogy az adatmegőrzés szigorúan korlátozott célokra történő felhasználása megfelelően magas adatbiztonság mellett nem feltétlenül sértene a német alaptörvényt. A Bíróság azonban hangsúlyozta, hogy az adatok megőrzése súlyosan korlátozza a magánélet tisztelőben tartásához való jogot, ezért csak különösen korlátozott körülmények között alkalmazható, a megfelelőnek tekinthető megőrzési időszak felső korlátja („an der Obergrenze”) pedig hat hónap lehet (215. bekezdés). Adatokat csak abban az esetben kell kérni, ha felmerült a súlyos bűncselekmény elkövetésének gyanúja vagy bizonyítható a közbiztonságot fenyegető veszély, az adatvisszanyerést pedig bizonyos kiemelt, bizalmon alapuló (tehát érzelmi vagy társadalmi igényű) közlések esetén meg kellene tiltani. Az adatokat azok felhasználásának átlátható felügyelete mellett kódolni kell.

A cseh alkotmánybíróság¹⁰⁰ azzal az indokkal semmisítette meg az átültető jogszabályt, hogy az ellentétes az alapvető jogokkal, mivel megfogalmazása nem eléggé szabatos és egyértelmű. Az alkotmánybíróság az adartmegőrzési követelmény kiterjedését és hatókörét tekintve túl szűknek ítélte a célok korlátozását. Úgy vélte, hogy az átültető jogszabály nem eléggé egyértelműen határozza meg a megőrzött adatok hozzáférésére és felhasználására hatáskörrel rendelkező hatóságokat, valamint a hozzáférésre és a felhasználásra vonatkozó eljárásokat, ami veszélyezteti az adatok integritását és bizalmas jellegét. Az állampolgárok ezért nem rendelkeztek volna megfelelő garanciákkal és biztosítékokkal a hatóságok esetleges túlkapásaival szemben. Az irányelvet magát nem kritizálta, sőt, kijelentette, hogy az elég teret hagy Csehország számára az alkotmánynak megfelelő átültetéshez. Az alkotmánybíróság azonban *obiter dictum* kétségeit fejezte ki a tekintetben, hogy a forgalmi adatok megőrzése szükséges, hatékony és célszerű-e, hiszen a bűnözők új módszerekkel is élhetnek, például névtelen SIM-kártyák használatával.

Az említett három tagállam jelenleg az irányelv ismételt átültetésének lehetőségét mérlegeli. Bulgáriában, Cipruson és Magyarországon is foglalkozott az alkotmánybíróság adatmegőrzési ügyekkel, amelyek eredményeképpen az első esetben felülvizsgálták az átültető jogszabályt, a második esetben az átültető jogszabály értelmében kibocsátott bírósági határozatokat nyilvánították alkotmányellenesnek, a harmadik esetben pedig az adatfeldolgozás céljainak az átültető jogszabályból való kihagyásával kapcsolatos ügy van folyamatban¹⁰¹.

⁹⁸ Emberi Jogok Európai Bírósága, Rotaru kontra Románia (2000.), Sunday Times kontra Egyesült Királyság (1979.), János Ádám liechtensteini herceg kontra Románia (2001.).

⁹⁹ Bundesverfassungsgericht, 1 BvR 256/08., 1–345. bekezdés.

¹⁰⁰ A cseh alkotmánybíróság március 22-i 127/2005 sz. ítélete és 485/2005 sz. határozata; lásd különösen a 45–48., az 50–51 és az 56. bekezdést.

¹⁰¹ A bolgár legfelsőbb közigazgatási bíróság 2008. december 11-i 13627. sz. határozata, a ciprusi legfelsőbb bíróság 2011. február 1-i 65/2009., 78/2009., 82/2009. és 15/2010–22/2010. sz. fellebbezési ügyek, Magyarországon pedig a Társaság a Szabadságjogokért által 2008. június 2-án benyújtott alkotmányos panasz.

A Bizottság az adatmegőrzési keretrendszer felülvizsgálatára vonatkozó javaslatában figyelembe veszi majd a nemzeti esetjogban felmerült kérdéseket.

4.10. Az átültetési folyamat folytatása

A Bizottság elvárja, hogy azok a tagállamok, amelyek még nem ültették át teljesen az irányelvet, vagy még nem fogadták el az alkotmánybíróságuk által megsemmisített jogszabály helyébe lépő új jogszabályt, a lehető leghamarabb pótolják elmaradásukat. Amennyiben ez nem történne meg, a Bizottság kész élni a Szerződésben biztosított hatásköreivel. Jelenleg két olyan, az irányelv átültetésével még adós tagállam van (Ausztria és Svédország), amely a Bíróság szerint megsérti uniós jog szerinti kötelezettségeit¹⁰². A Bizottság 2011 áprilisában úgy döntött, hogy Svédországot másodszorra is a Bíróság elé citálja, mivel az nem követte a C-185/09 sz. ügyben hozott ítéletet: a Bizottság az Európai Unió működéséről szóló szerződés 260. cikke értelmében pénzügyi szankció kiszabását kérte, miután a svéd parlament úgy döntött, hogy 12 hónappal elhalasztja az átültető jogszabály elfogadását. A Bizottság továbbra is szoros figyelemmel kíséri az ausztriai helyzetet; az ország benyújtotta ütemtervét az átültető jogszabály haladéktalan elfogadására.

5. A MEGŐRZÖTT ADATOK SZEREPE A BÜNTETŐJOGBAN ÉS A BÜNÜLDÖZÉSBEN

Ez a szakasz összefoglalja a megőrzött adatoknak a tagállamok által az értékeléshez szolgáltatott tájékoztatásban ismertetett funkcióit.

5.1. Az illetékes nemzeti hatóságok számára rendelkezésre bocsátott megőrzött adatok mennyisége

A távközlési forgalom és a forgalmi adatok iránti hozzáférési kérelmek mennyisége folyamatosan növekszik. A 19 tagállam által szolgáltatott, 2008., illetve 2009. évre vonatkozó statisztikák szerint évente több mint 2 millió adathozzáférési kérelmet nyújtanak be Uniószerthe, e téren azonban jelentős eltérés mutatkozik a tagállamok között, hiszen Cipruson kevesebb mint 100, Lengyelországban több mint 1 millió kérelem született évente. Tizenkét tagállam adatkérésről szolgáltatott információi alapján a 2008. vagy a 2009. évre vonatkozó adatok szerint leggyakrabban mobiltelefon-szolgáltatásokkal kapcsolatos adatokat kértek (lásd az 5., a 8. és a 12. táblázatot a mellékletben). A statisztikákban nem szerepel az, hogy az egyes kérelmeket pontosan milyen céllal nyújtották be. Csehország, Lettország és Lengyelország állítása szerint az illetékes hatóságoknak a mobiltelefon-szolgáltatások adatai esetében mindegyik vezető mobilszolgáltatóhoz be kellett nyújtania ugyanazon kérelmet, ezért tehát a kérelmek tényleges száma esetenként jóval alacsonyabb a statisztikákban szereplő kérelmeknél.

Ezekre az eltérésekre nincs egyértelmű magyarázat, befolyásoló tényező lehet a lakosság mérete, a bűnözés terén uralkodó tendenciák, az adatfelhasználási célok korlátozása, valamint az adatok elérésének feltételei és megszerzésének költségei.

¹⁰² A C-189/09 és a C-185/09 sz. ügy.

5.2. A rendelkezésre bocsátott megőrzött adatok kora

A kilenc tagállam¹⁰³ által benyújtott, a 2008. évre vonatkozó statisztikai bontás (lásd az 5. táblázatban található összefoglalást és a mellékletben lévő további adatokat) szerint az említett évben az illetékes hatóságok által elért adatok mintegy kilencven százaléka kevesebb mint hat hónapos, mintegy hetven százaléka pedig legfeljebb három hónapos volt abban az időpontban, amikor a bűnüldöző hatóság (első ízben) hozzáférést kér azokhoz.

5. táblázat: A 2008. évi adattípus szerinti bontást szolgáltató kilenc tagállamban rendelkezésre bocsátott megőrzött adatok korának áttekintése				
<i>Kor</i>	<i>Vezetékes telefon</i>	<i>Mobiltelefon-szolgáltatások</i>	<i>Internetes adat</i>	<i>Összesített adatok</i>
Kevesebb mint 3 hónapos	61%	70%	56%	67%
3–6 hónapos	28%	18%	19%	19%
6–12 hónapos	8%	11%	18%	12%
Több mint 1 éves	3%	1%	7%	2%

A legtöbb tagállam szerint a három vagy akár hat hónaposnál régebbi megőrzött adatok használata kevésbé gyakori, de döntő fontosságú lehet; felhasználásuk három kategóriába sorolható. Egyrészt a bűnügyi nyomozás során az internettel kapcsolatos adatokhoz jellemzően később kérnek hozzáférési engedélyt, mint más bizonyítási formákhoz. A vezetékes hálózatok és a mobiltelefon-szolgáltatások adatainak elemzése gyakran vezet olyan nyomra, amely további régi adatokhoz való hozzáférési kérelmet eredményez. Ha a nyomozók például a vezetékes hálózatok és a mobiltelefon-szolgáltatások adatainak köszönhetően jutnak hozzá egy személy nevéhez a nyomozás során, akkor azonosíthatják az adott személy által használt internetprotokoll- (IP-) címet, illetve azt, hogy a személy kivel állt kapcsolatban az IP-cím használata idején. Ebben az esetben a nyomozók feltehetőleg olyan adatokhoz kérnek majd hozzáférést, amelyek lehetővé teszik a más IP-címekkel folytatott kommunikáció nyomon követését, valamint az azokat az IP-címeket használók személyazonosságának felderítését.

Másrészt a különösen súlyos bűncselekmények, a sorozatban elkövetett bűncselekmények, a szervezett bűnözés és a terrorcselekmények nyomozása jellemzően a régebbi megőrzött adatokra támaszkodik, amelyek tükrözik az említett bűncselekmények kiterveléséhez, a jogellenes magatartás jellemző vonásainak és a bűncselekmények részesei közötti kapcsolatoknak az azonosításához, valamint a bűnelkövetési szándék megállapításához szükséges időt. Az összetett pénzügyi bűncselekményekkel kapcsolatos tevékenységeket gyakran csak több hónap elteltével derítik fel. Kivételes esetekben előfordul, hogy a tagállamok olyan másik tagállamban tárolt adatokhoz kérnek hozzáférést, amely általában csak bírósági engedéllyel adhatja ki ezeket az adatokat a kérelmező tagállam egyik bírójának a megkeresésére. Az ilyen kölcsönös jogi segítségnyújtás hosszadalmas eljárást igényelhet, ami megmagyarázza, miért voltak egyes adatok hat hónapnál régebbiek ezekben az esetekben.

¹⁰³ Csehország, Dánia, Észtország, Írország, Spanyolország, Ciprus, Lettország, Málta, Egyesült Királyság.

5.3. Határokon átnyúló kérelmek megőrzött adatok iránt

A bünygyi nyomozások és a bünygetőeljárások során előfordulhat, hogy több tagállamban található bizonyítékok vagy tanúk, illetve zajlottak le események. A tagállamok által szolgáltatott statisztikák alapján megállapítható, hogy a megőrzött adatok iránti kérelmek kevesebb mint 1 %-a irányult másik tagállamban tárolt adatokra. A bünygdöző szervek jelezték, hogy adatkérés esetén az adatokat esetlegesen tároló helyi üzemeltetőket részesítik előnyben ahelyett, hogy kölcsönös jogi segítségnyújtási eljárást indítanak, amely időigényes lehet, és nem feltétlenül biztosítja az adatokhoz való hozzáférés engedélyezését. Az Európai Unió tagállamainak bünygdöző hatóságai közötti, információ és bünygdözési operatív információ cseréjének leegyszerűsítéséről szóló 2006/960/IB kerethatározat¹⁰⁴ meghatározza a másik tagállamból érkező, tájékoztatás iránti kérelem teljesítésére rendelkezésre álló időkeretet, viszont nem lehet alkalmazni, ugyanis a megőrzött adatok kényszerítő eszközökkel megszerzett információknak tekintendők, ezért nem tartoznak az említett jogi eszköz hatálya alá. Mindazonáltal egyik tagállam vagy bünygdöző hatóság sem kérte az effajta, határokon átnyúló adatcsere könnyítését.

5.4. A megőrzött adatok értéke bünygyi nyomozásokban és bünygetőeljárásokban

A bejelentett adatkérelmek teljes száma ugyan nem feltétlenül tükrözi az egyes bünygyi nyomozati adatok értékét, a tagállamok azonban általában arról számoltak be, hogy az adatmegőrzés nemcsak értékes, de akár nélkülözhetetlen¹⁰⁵ szerepet is betölthet a bünycselekmények megelőzésében és a bünygdözésben, ideértve az áldozatok védelmét és az ártatlanok bünygetőeljárás alóli felmentését. A bünygetőítéletek a bünyösség beismerésén, a tanúvallomásokon vagy az igazságügyi szakértői bizonyítékokon alapulnak. A jelentések szerint a megőrzött forgalmi adatok szükségesnek bizonyultak az egyéb módon nem azonosítható tanúkkal való kapcsolatfelvétel, valamint a bünyrészesség bizonyítása vagy az arra utaló nyomok megállapítása során. Egyes tagállamok¹⁰⁶ azt állították továbbá, hogy a megőrzött adatok használata segítséget nyújtott bünycselekménnyel gyanúsított személyek tisztázásában, ennek köszönhetően pedig nem volt szükség tolaakodóbb megfigyelési módszerekre, például lehallgatásra vagy házkutatásra.

Az Európai Unió nem ad általános definíciót a „súlyos bünycselekmény” fogalmára, ennek megfelelően pedig nem állnak rendelkezésre uniós statisztikák a súlyos bünycselekmények gyakoriságáról, nyomozásáról vagy üldözéséről, ugyanakkor a bünyözéssel és az igazságszolgáltatással kapcsolatos adatok rendszeresen közzétételre kerülnek. A megőrzött adatok iránti kérelmek száma megközelítőleg 2,6 millió volt a valamilyen formában adatokkal szolgáló 19 tagállam által benyújtott, a 2009., illetve a 2008. évre vonatkozó jelentések alapján. Ezen 19 tagállamra vonatkozó, a súlyos bünycselekmények mellett minden egyéb jelentett bünycselekmény adatait tartalmazó, legutóbbi bünyözési és bünygető igazságszolgáltatási

¹⁰⁴ A Tanács 2006. december 18-i 2006/960/IB kerethatározata az Európai Unió tagállamainak bünygdöző hatóságai közötti, információ és bünygdözési operatív információ cseréjének leegyszerűsítéséről, HL L 386., 2006.12.29., 89–100. o. és HL L 200., 2007.8.1., 637–648. o.

¹⁰⁵ Az adatmegőrzés Csehország szerint „számos esetben teljesen nélkülözhetetlen”, Magyarország szerint „nélkülözhetetlen a [bünygdöző szervek] rendes tevékenységeihez”, Szlovénia szerint a megőrzött adatok hiánya „megbénítaná a bünygdöző szervek működését”, az Egyesült Királyság egyik rendészeti szerve szerint a forgalmi adatok hozzáférhetősége „elengedhetetlenül szükséges ... a terrorizmus és a súlyos bünycselekmények jelentette veszélyek felderítéséhez”.

¹⁰⁶ Németország, Lengyelország, Szlovénia, Egyesült Királyság.

statisztikák alapján megállapítható, hogy egy rendőrtisztre évente némileg több mint két kérelem, illetve 100 feljegyzett bűncselekményre megközelítőleg 11 kérelem jut¹⁰⁷.

A megőrzött adatok bűnügyi nyomozásban betöltött szerepével és értékével kapcsolatosan a benyújtott statisztikák és szemléltető példák alapján számos következtetés levonható, amelyek a megőrzött hírközlési előzményadatok használata és a büntetőítéletek, felmentések, megszüntetett ügyek és megelőzött bűncselekmények száma között teremtenek kapcsolatot.

Bizonyítékok összeállítása

Egyrészt a megőrzött adatok lehetővé teszik a bűncselekménnyel kapcsolatos bizonyítékok megállapítását. A gyanúsítottak tevékenységeinek és a köztük lévő kapcsolat megállapítására vagy az azokra vonatkozó bizonyítékok megerősítésére is felhasználják őket. A bűnüldöző szervek, illetve az alperesek különösen a helymeghatározó adatokat használják fel arra, hogy gyanúsítottakat kizárjanak a bűncselekmény elkövetőinek köréből, illetve ellenőrizzék az alibit. Az effajta bizonyíték ezért a bírósági tárgyalás során felmentést eredményezhet, vagy kivonhat személyeket a bűnügyi nyomozás hatálya alól, ennek köszönhetően pedig a magánéletbe való fokozottabb beavatkozást igénylő kivizsgálásra nem lesz szükség. Belgium az antwerpeni büntetőbírószak egy alkalmazottját elrabló személyek ügyében hozott 2008. évi büntető ítéletet hozta fel példaként, amely esetben az elkövetőknek a három különböző városban folytatott tevékenységei között kapcsolatot teremtő helymeghatározó adatok döntő szerepet játszottak abban, hogy az esküdtszék megállapította a bűnrészességüket. Egy másik esetben egy motoros bandával kapcsolatba hozható 2007-es gyilkosságot követően a támadók mobiltelefonjainak helymeghatározó adatai bizonyították, hogy a gyilkosság elkövetése idején a környéken tartózkodtak, ennek eredményeképpen pedig részleges beismerő vallomást tettek¹⁰⁸. Belgium, Írország és az Egyesült Királyság szerint bizonyos, internetes kommunikáció útján elkövetett bűncselekményeket *csak* az adatmegőrzésre támaszkodva lehet felderíteni: például az internetes társalgó oldalakon kifejezésre juttatott, erőszakkal való fenyegetések esetén csak a kibertérben fellelhető forgalmi adatok vezethetnek nyomra. Hasonló a helyzet a telefonon keresztül elkövetett bűncselekmények esetében is. Magyarország és Lengyelország idősök ellen 2009 végén és 2010 elején telefonon keresztül elkövetett csalássorozatot hozott fel példaként. Az elkövetőket, akik kölcsönre szoruló családtagnak adták ki magukat, csak a telefonszolgáltatásokra vonatkozó megőrzött adatok alapján lehetett azonosítani.

Bűnügyi nyomozás indítása

Másrészt voltak olyan esetek, amelyekben igazságügyi szakértői bizonyíték vagy szemtanú hiányában kizárólag a megőrzött adatok igénybevételevel lehetett megindítani a nyomozást. Németország példaként egy rendőrtiszttel meggyilkolását hozta fel, amely esetben az elkövető az áldozat járművével távozott, amelyet később elhagyott. Ekkor meg lehetett állapítani, hogy másik közlekedési eszköz elérése érdekében telefonált. Igazságügyi szakértői bizonyíték vagy

¹⁰⁷ Az Európai Unió 27 tagállamában 1,7 millió rendőrtiszttel teljesített szolgálatot 2007-ben, ebből 1,2 millió abban a 19 tagállamban, amely statisztikával szolgált a megőrzött adatok iránti kérelmekről. A rendőrség a 2007. év folyamán 29,2 millió bűncselekményt jegyzett fel az Európai Unióban, ebből 24 milliót a statisztikát szolgáltató 19 tagállamban követték el. (Forrás: Eurostat 2009.)

¹⁰⁸ Nemzeti Rendfenntartás-fejlesztési ügynökség (Egyesült Királyság), *Gyilkosságok és jelentős incidensek nyomozásával foglalkozó folyóirat*, 5. évfolyam 1. szám, 2009. tavasz, 39–51. o.

szemtanú hiányában nem lehetett azonosítani a gyilkosság elkövetőjét, ezért a hatóságok a nyomozás folytatása érdekében az említett forgalmi adatok hozzáférhetőségére támaszkodtak. Az adatmegőrzés a sikeres nyomozás nélkülözhetetlen eszköze a gyermekek internetes szexuális zaklatása esetén. Az adatmegőrzés más nyomozási módszerek mellett lehetővé teszi a gyermekek zaklatásával kapcsolatos tartalmakkal visszaélők azonosítását¹⁰⁹, és a kiskorú áldozatok azonosítását és megmentését. Csehország arról számolt be, hogy az internettel kapcsolatos megőrzött adatokhoz való hozzáférés nélkül nem lehetett volna megindítani a gyermekpornográfia felhasználóiból és terjesztőiből álló hálózatnak a „Vilma-művelet” keretében történő felkutatását. Az Europol által támogatott, a gyermekek zaklatás elleni védelmét szolgáló mentőművelet hatékonyságát uniós szinten korlátozta az átültető adatmegőrzési jogszabályok hiánya, amely egyes tagállamokat meggátolt abban, hogy egy kiterjedt nemzetközi pedofilhálózat tagjainak kilétét olyan IP-címek alapján derítse fel, amelyek adott esetben akár egyévesek is lehetnek.

A számítógépes bűncselekmények felderítésében gyakran az IP-cím szolgáltatója az első nyomot. A bűnüldöző szervek a forgalmi adatok visszanyerésével azonosíthatják az IP-címhez tartozó előfizetőt, majd eldöntik, hogy indítható-e nyomozás. Az IP-cím lehetővé teszi továbbá, hogy a rendőrség előre figyelmeztesse a számítógépes támadások lehetséges áldozatait. A rendőrség a botnet-üzemeltetők által használt ellenőrző és irányító szerverek lefoglalásakor csak a szerverhez kapcsolódó IP-címeket látja, azonban a megőrzött adatok segítségével azonosíthatja és figyelmeztetheti az IP-címek tulajdonosait, vagyis a lehetséges áldozatokat.

A megőrzött adatok mint a bűnügyi nyomozás szerves részei

A legtöbb tagállam bűnüldöző szervei és bíróságai ugyan nem vezetnek statisztikát arról, hogy milyen jellegű bizonyítékok játszottak kulcsszerepet a bűnösség megállapításában vagy a felmentésben, azonban a megőrzött adatok az Európai Unióban nélkülözhetetlennek bizonyulnak a bűnügyi nyomozásokban és büntetőeljárásokban. Bizonyos tagállamok arról számoltak be, hogy nem minden esetben tudták beazonosítani a megőrzött adatoknak a bűnügyi nyomozások és büntetőeljárások sikerére gyakorolt hatását, mivel a bíróságok minden benyújtott bizonyítékot figyelembe vesznek, és ritkán találják úgy, hogy egyetlen bizonyíték volt perdöntő¹¹⁰. Hollandia jelentése szerint a forgalmi előzményadatok 2010. január és június között 24 bírósági ítéletben játszottak döntő szerepet. Finnország arról számolt be, hogy a 3 405 kérelem 56 %-ában a megőrzött adatok vagy „fontosnak”, vagy „elengedhetetlennek” bizonyultak a bűnesetek felderítésében, illetve üldözésében. Az Egyesült Királyság a szolgáltatott adatokkal számszerűsíteni próbálta az adatmegőrzésnek a büntetőeljárásokra gyakorolt hatását, jelentésében továbbá arról számolt be, hogy a megőrzött adatok a legtöbb, büntetőeljárással vagy a bűnösség megállapításával végződött nyomozásban szükségesnek bizonyultak három bűnüldöző szerve számára.

¹⁰⁹ A „fájlmegosztási tevékenységek felmérése és elemzése a pedofil tartalmak tükrében” elnevezésű, a „Biztonságosabb internet” program keretében támogatott projekt pontos adatokat szolgáltatott az eDonkey nevű fájlcsere-lő rendszerben folytatott pedofil tevékenységekről, és lehetővé tette a 89 millió ellenőrzött felhasználó közül annak a 178 000 személynek az azonosítását, akik pedofil tartalmakat kértek.

¹¹⁰ Belgium, Csehország, Litvánia.

5.5. Technológiai fejlesztések és az előre fizetett SIM-kártyák használata

A bűnüldözésnek lépést kell tartania a bűncselekmény elkövetésére vagy elősegítésére alkalmas technológiai fejlesztésekkel. Az adatmegőrzés azon nyomozati eszközök közé tartozik, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a bűnüldöző szervek napjaink bűnüldözési kihívásainak sokféleségét, mennyiségét és gyorsaságát kivitelezhető módon és hatékonyan tudják kezelni. Számos gyorsan terjedő kommunikációs forma nem tartozik az irányelv hatálya alá. A virtuális magánhálózatok (VPN-ek) például egyetemek vagy nagyvállalatok esetében lehetővé teszik, hogy több felhasználó egyetlen átjárón, ugyanazzal az IP-címmel kapcsolódjon az internetre. Az IP-címeknek az egyes VPN-felhasználókhoz való hozzárendelését lehetővé tevő új technológia azonban jelenleg bevezetés alatt áll.

Az előre fizetett mobiltelefon-szolgáltatásokat igénybe vevő felhasználók aránya Unió-szerte különbözik. Egyes tagállamok állítása szerint a névtelenséget biztosító előre fizetett SIM-kártyákat a bűnüldözői tevékenységben részt vevő személyek a bűnüldözési nyomozásban való azonosítás elkerülésére is felhasználhatják, különösen akkor, ha másik tagállamban vásárolták azokat¹¹¹. Hat tagállam (Dánia, Spanyolország, Olaszország, Görögország, Szlovákia és Bulgária) az előre fizetett SIM-kártyák regisztrálását előíró jogszabályokat fogadott el. Az említett és más tagállamok (Lengyelország, Ciprus és Litvánia) az egész Európai Unióra kiterjedő, az előre fizetett szolgáltatásokat igénybe vevők azonosítására szolgáló, kötelező nyilvántartásba vételre irányuló intézkedés elfogadása mellett érvelt. Az említett nemzeti intézkedések hatékonyságára vonatkozó bizonyítékokat nem szolgáltatottak. Ennek a módszernek az esetleges korlátaira azonban fény derült például személyazonossággal való visszaélés esetén, ha a SIM-kártyát harmadik fél vásárolja, vagy ha a felhasználó a harmadik országban vásárolt kártyával barangolási szolgáltatásokat vesz igénybe. A Bizottság mindent egybevetve nincs meggyőződve arról, hogy e téren jelenleg uniós szintű intézkedésre lenne szükség.

6. AZ ADATMEGŐRZÉS HATÁSA AZ ÜZEMELTETŐKRE ÉS A FOGYASZTÓKRA

6.1. Üzemeltetők és fogyasztók

A Bizottsághoz intézett együttes nyilatkozatában öt jelentős iparági szövetség azt állítja, hogy az irányelv gazdasági hatása „jelentős” vagy „a kisebb szolgáltatók számára meghatározó” volt, mivel az irányelv „nagy mozgásteret” biztosít¹¹². Nyolc üzemeltető egymástól rendkívül eltérő becslésekkel szolgált az irányelv követelményeinek teljesítéséből fakadó tőkeáfordításokkal és működési költségekkel kapcsolatban. Ezeket az állításokat alátámaszthatja az üzemeltetői költségek megtérítésének négy tagállam által jelentett szintje (lásd a 6. táblázatot).

Az irányelvnek a legtöbb tagállamban való átültetését megelőzően elvégzett vizsgálat szerint az adatmegőrzési rendszer létrehozásának költségei a félmillió ügyféllel rendelkező internetszolgáltatók esetében az első évben megközelítőleg 375 240 EUR, működési költségei pedig azt követően havonta megközelítőleg 9 870 EUR összeget¹¹³, az adat-visszanyerési

¹¹¹ A Tanács következtetései az elektronikus hírközlés bűncselekményekhez való felhasználásáról és névtelen használatáról.

¹¹² http://www.gsm europe.org/documents/Joint_Industry_Statement_on_DRD.PDF.

¹¹³ Wilfried Gansterer és Michael Ilger, Adatmegőrzés – A 2006/24/EK uniós irányelv technológiai szemszögből, Wien: Verlag Medien und Recht, 2008.

rendszer létrehozásának költségei pedig megközelítőleg 131 190 EUR, működési költségei pedig havonta 28 960 EUR összeget tesznek ki. A német alkotmánybíróság 2010. március 2-i ítéletében azonban megállapította, hogy a tárolási kötelezettség megállapítása „nem ró kirívóan nagy terheket az érintett szolgáltatókra, [valamint] a vállalkozások tárolási kötelezettség következtében felmerülő költségei okozta pénzügyi terhek sem aránytalanul nagyok”¹¹⁴. Az egységenkénti adatmegőrzési költségek fordított arányosságban állnak az üzemeltető méretével és a tagállamok által az üzemeltetőkkel folytatott párbeszéd szabványosításának szintjével¹¹⁵.

Az üzemeltetők többsége a Bizottság kérdőívére adott válaszában nem tudta számszerűsíteni az irányelvnek a versenyre, a fogyasztói árakra vagy az új infrastrukturális vagy szolgáltatási beruházásokra gyakorolt hatását.

Nincs bizonyíték arra, hogy az irányelv számszerűsíthető vagy jelentős hatást gyakorolt volna az elektronikus hírközlési szolgáltatások fogyasztói áraira. A fogyasztók képviselői a 2009. évi nyilvános konzultáció során nem jelezték észrevételeiket. Egy civil társadalmi szervezet megbízásából Németországban végzett felmérés szerint a fogyasztók bizonyos körülmények között meg kívánták változtatni kommunikációs szokásaikat, és el akarták kerülni az elektronikus hírközlési szolgáltatások használatát, azonban nincs döntő bizonyíték arra, hogy a szokások ilyen jellegű megváltozása az érintett tagállamban vagy általában az Európai Unióban végbement volna¹¹⁶.

A Bizottság fel kívánja mérni, hogy az irányelv jövőbeli módosításának milyen hatása lesz az ágazatra és a fogyasztókra, többek között a közvélemény egy esetleges Eurobarométer-felmérésben történő megkérdezésével.

6.2. Költségek megtérítése

Az irányelv nem szabályozza az adatmegőrzési követelmény teljesítéséből fakadóan felmerült üzemeltetői költségek megtérítését. Ezek a költségek a következőképpen értelmezhetők:

- (a) *működési költségek*, vagyis a vállalkozás, berendezés, összetevő, felszerelés vagy létesítmény működtetésével kapcsolatos működési költségek vagy ismétlődő kiadások, és
- (b) *tőkeáfordítás*, vagyis a jövőbeli előnyök létrehozására, illetve a termék vagy a rendszer nem fogyasztásra szánt részeinek kifejlesztésére vagy biztosítására fordított kiadások, amelyek lehetnek munkavállalókkal vagy a létesítménnyel kapcsolatos kiadások, például bérleti és közműködési költségek.

Minden tagállam megtéríti a költségeket valamilyen formában, amennyiben az adatkérésre bírósági büntetőeljárással összefüggésben kerül sor. Két tagállam jelentette, hogy mind a működési költségeket, mind a tőkeáfordítást megtéríti. Hat tagállam csak a működési

¹¹⁴ Bundesverfassungsgericht, 1 BvR 256/08., 299. bekezdés, 2010. március 2.

¹¹⁵ <http://www.etsi.org/website/technologies/lawfulinterception.aspx>.

¹¹⁶ Az AK Vorratsdatenspeicherung megbízásából a Forsa készítette; http://www.vorratsdatenspeicherung.de/images/forsa_2008-06-03.pdf.

költségeket téríti meg. Egyéb megtérítési rendszerről nem értesítették a Bizottságot. Részletes adatok a 6. táblázatban találhatóak.

6. táblázat: A költségeket visszatérítő tagállamok			
Tagállam	Működési költségek	Tőkeráfordítás	Évente megtérített költségek (millió EUR)
Belgium	Igen	Nem	22 (2008)
Bulgária	Nem	Nem	-
Csehország	Nincs átültetve ¹¹⁷ .		
Dánia	Igen	Nem	-
Németország	Nincs átültetve.		
Észtország	Igen	Nem	-
Írország	Nem	Nem	-
Görögország	Nem	Nem	-
Spanyolország	Nem	Nem	-
Franciaország	Igen	Nem	-
Olaszország	-	-	-
Ciprus	Nem	Nem	-
Lettország	Nem	Nem	-
Litvánia	Igen, a kérelem indoklása esetén	Nem	-
Luxemburg	Nem	Nem	-
Magyarország	Nem	Nem	-
Málta	Nem	Nem	-
Hollandia	Igen	Nem	-
Ausztria	Nincs átültetve.		
Lengyelország	Nem	Nem	-
Portugália	Nem	Nem	-
Románia	Nincs átültetve.		
Szlovénia	Nem	Nem	-
Szlovákia	Nem	Nem	-
Finnország	Igen	Igen	1
Svédország	Nincs átültetve.		
Egyesült Királyság	Igen	Igen	55, a három év alatt felmerült költségek megtérítésére fordított teljes összeg

A fenti megállapításokból arra lehet következtetni, hogy az irányelv nem teljesen érte el célkitűzését, vagyis az egyenlő versenyfeltételek létrehozását az uniós üzemeltetők számára. A Bizottság mérlegeli majd azokat a lehetőségeket, amelyek minimálisra csökkenthetik a belső piac működésének akadályait az adatmegőrzési követelmények teljesítése során felmerülő üzemeltetői költségek következetes megtérítésének biztosításával, különös tekintettel a kis- és középvállalkozások kiadásaira.

¹¹⁷ A cseh átültető jogszabály megsemmisítése előtt Csehország mind a működési költségeket, mind a tőkeráfordítást visszatérítette, vonatkozó kiadásai 2009-ben 6,8 millió EUR-t tettek ki.

7. AZ ADATMEGŐRZÉS ALAPVETŐ JOGOKAT ÉRINTŐ VONZATAI

7.1. A magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való alapvető jog

Az adatmegőrzés korlátozza a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való alapvető uniós jogokat¹¹⁸. Az effajta korlátozást az alapjogi charta 52. cikkének (1) bekezdése szerint „csak a törvény által, és e jogok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával”, „az arányosság elvére figyelemmel” lehet végrehajtani, szükség szerint indokolni kell, valamint össze kell egyeztetni az Európai Unió által elismert közérdek célkitűzéseivel vagy a mások jogainak és szabadságainak védelme iránti igénnyel. Ez azt jelenti a gyakorlatban, hogy a korlátozásoknak¹¹⁹:

- (a) egyértelműnek és kiszámíthatónak kell lenniük,
- (b) a közérdeket szolgáló célkitűzést kell elérniük, vagy mások jogait és szabadságait kell védeniük,
- (c) az elérni kívánt céllal arányosnak kell lenniük, és
- (d) meg kell őrizniük az érintett alapvető jogok lényegét.

Az emberi jogok európai egyezményének 8. cikkének (2) bekezdése szintén elismeri, hogy a magánélet tiszteletben tartásához való jog gyakorlásába hatóság csak a törvényben meghatározott, olyan esetekben avatkozhat be, amikor a nemzetbiztonság, a közbiztonság vagy bűncselekmény megelőzése érdekében szükséges¹²⁰. Az elektronikus adatvédelmi irányelv 15. cikkének (1) bekezdése és az adatmegőrzési irányelv preambulumbekkezdései megismétlik ezeket az elveket, alátámasztva az adatmegőrzés uniós megközelítését.

Ezt követően az Európai Bíróság és az Emberi Jogok Európai Bírósága az esetjogában kialakított olyan feltételeket, amelyeknek a magánélet tiszteletben tartásához való jog bármilyen korlátozásának meg kell felelnie. Ezek a bírósági határozatok jelentőséggel bírnak azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy az irányelvet a hozzáférés feltételeinek és a megőrzött adatok felhasználásának tekintetében módosítani kell-e.

A magánélet tiszteletben tartásához való jog korlátozását pontosan az előreláthatóság biztosításával kell meghatározni

Az *Österreichischer Rundfunk* ügyében az Európai Bíróság kimondta, hogy a magánélet tiszteletben tartásához való jogot befolyásoló minden jogszabályt úgy kell megfogalmazni, „hogy lehetővé tegye az állampolgár számára, hogy magatartását a törvényhez igazítsa, [és megfeleljen az] előreláthatóság követelményének”.

¹¹⁸ Az Európai Unió Alapjogi Chartájának (HL C 83., 2010.3.30., 389. o.) 7. és 8. cikke rendelkezik arról, hogy „mindenkinek joga van a rá vonatkozó személyes adatok védelméhez”. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (HL C 83., 2010.3.30., 1. o.) 16. cikke rendelkezik arról, hogy „mindenkinek joga van a rá vonatkozó személyes adatok védelméhez”.

¹¹⁹ Lásd a Bizottságnak az összes jogalkotási javaslatra vonatkozó alapjogi ellenőrző listáját az Európai Unió Alapjogi Chartájának hatékony végrehajtására irányuló stratégiáról szóló COM (2010) 573/4. sz. bizottsági közleményben.

¹²⁰ Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (ETS 5. sz.) 8. cikke, Európa Tanács, 1950. november 4.

A magánélet tiszteletben tartásához való jog csak indokolt esetben és minimális biztosítékok nyújtása mellett korlátozható

Az Emberi Jogok Európai Bírósága az egyének telefonhívásainak, elektronikus levelezésének és internethasználatának állami megfigyelésével foglalkozó Copland kontra Egyesült Királyság ügyben úgy találta, hogy a magánélet tiszteletben tartásához való jog effajta korlátozása csak akkor tekinthető szükségesnek, ha vonatkozó nemzeti jogszabályokon alapul¹²¹. A bűncselekmény alól felmentett vagy ítélethozatal nélkül beszüntetett eljárásban érintett személyek DNS-mintáinak vagy ujjlenyomatainak megőrzéséről szóló S. és Marper kontra Egyesült Királyság ügyben a Bíróság megállapította, hogy a magánélet tiszteletben tartásához való jog ilyen jellegű korlátozása csak abban az esetben indokolt, ha a társadalom sürgető szükségleteit elégíti ki, ha arányos az elérendő céllal, és ha a hatóság által szolgáltatott indoklás helytálló és elégséges¹²². Az adatvédelem alapvető elvei előírják, hogy az adatmegőrzésnek az adatgyűjtés céljával arányosnak, a megőrzési időszaknak pedig korlátozottnak kell lennie¹²³. A telefonos lehallgatás, a titkos megfigyelés és a titkos hírszerzés esetében „alapvető fontosságú [volt]... hogy az intézkedések hatályára és alkalmazására egyértelmű, részletes szabályok vonatkozzanak, és rendelkezésre álljanak minimális biztosítékok többek között az időtartam, a tárolás, a használat, harmadik felek hozzáférése, az adatok sértetlenségének és bizalmas jellegének megőrzése és a megsemmisítésükre vonatkozó eljárások vonatkozásában, ezzel elegendő biztosítékot szolgáltatva a visszaélések és az önkényesség ellen.”

A magánélet tiszteletben tartásához való jog korlátozásának a közérdekkel arányosnak kell lennie

Az Európai Bíróság ehhez hasonlóan a mezőgazdasági támogatásban részesülők interneten történő közzétételével kapcsolatos Schecke és Eifert ügyben megállapította¹²⁴, hogy az uniós jogalkotók nem tették meg a szükséges lépéseket ahhoz, hogy egyensúlyt teremtsenek a magánélet tiszteletben tartásához való jog lényegének figyelembevétele és az Európai Unió által elismert közérdek (átláthatóság) között. A Bíróság különösen azt állapította meg, hogy a jogalkotók nem vettek figyelembe olyan egyéb módszereket, amelyek jobban megfeleltek volna a célnak, ugyanakkor kevésbé befolyásolták volna a támogatásban részesülőknek a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való jogát. A Bíróság kimondta, hogy a jogalkotók túllépték az arányosság kereteit, mivel „a személyes adatok védelmére vonatkozó korlátozásoknak a feltétlenül szükséges mérték határain belül kell maradniuk”.

7.2. Az adatmegőrzés elvének kritikái

Számos társadalmi szervezet a Bizottságnak írt levelében azzal érvelt, hogy az adatmegőrzés elvben az egyének magánélet tiszteletben tartásához való jogának indokolatlan és szükségtelen korlátozása. Az egyének távközlési forgalmi, helymeghatározó és előfizetői

¹²¹ Copland kontra Egyesült Királyság: a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bíróságának 2007. április 3-i ítélete, 9. o.

¹²² Marper kontra Egyesült Királyság: a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bíróságának 2008. december 4-i ítélete, 31. o.

¹²³ Marper, 30. o.

¹²⁴ C-92/09. sz. ügy: Volker és Markus Schecke GbR kontra Land Hessen, illetve C-93/09. sz. ügy: Eifert kontra Land Hessen és Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung, 2010. november 9.

adatainak nem kölcsönös megegyezésen alapuló, „válogatás nélküli, általános” megőrzését az alapvető jogok jogszerűtlen korlátozásának tartják. Az egyik polgári jogi csoport által az egyik tagállamban (Írország) bíróság elé tárt ügyet követően az irányelv jogszerűségének kérdését várhatóan az Európai Bíróság elé fogják terjeszteni¹²⁵. Az Európai Adatvédelmi Biztos szintén aggodalmának adott hangot az intézkedés szükségességét illetően.

7.3. Szigorúbb adatbiztonsági és adatvédelmi szabályok iránti felhívás

A 29. cikk szerinti munkacsoport a második fellépésről szóló jelentésében azzal érvel, hogy a közlések titkosságának és a szólásszabadságnak a megsértésével kapcsolatos kockázat a forgalmi adatok tárolásának a velejárója. Bírálta a nemzeti megvalósítás bizonyos vetületeit, például az adatnaplózást, a megőrzési időszakokat, a megőrzött adatok típusait és az adatbiztonsági intézkedéseket. A munkacsoport olyan esetekről is beszámolt, amelyekben az irányelv hatályán kívül eső internetes hírközlés tartalmát is megőrizték, ideértve az elért IP-címeket, a weboldalak URL-címeit, az e-mailek fejlécét és a „másolatot kap” mezőben található címzettek listáját. A munkacsoport ezért annak egyértelműsítését kérte, hogy a kategóriák kimerítőek, és hogy az üzemeltetőkre nem szabad további adatmegőrzési követelményeket terhelni.

Az Európai Adatvédelmi Biztos kijelentette, hogy az irányelvnek „nem sikerült harmonizálnia a nemzeti jogszabályokat”, és hogy a megőrzött adatok használata nem korlátozódik a súlyos bűncselekmények üldözésére¹²⁶. Kijelentette, hogy a kötelező adatmegőrzésre vonatkozó előírásokat tartalmazó uniós jogi eszköznek szükség esetén a bűnüldöző szervek hozzáférése és a további felhasználásra vonatkozó rendelkezéseket is tartalmaznia kell. Arra szólította fel az Európai Uniót, hogy hozzon létre olyan átfogó jogi keretrendszert, amely nemcsak az adatok megőrzésére kötelezi az üzemeltetőket, de azt is szabályozza, hogyan használhatják a tagállamok az adatokat bűnüldözési célokra, ezzel „jogbiztonságot teremtve a polgárok számára”.

Az adatvédelmi hatóságok általában véve azzal érveltek, hogy az adatmegőrzés magában hordozza a magánélet megsértésének kockázatát, az irányelv pedig ezt a kérdést uniós szinten nem szabályozza, ehelyett a tagállamoknak előírja a nemzeti adatvédelmi szabályok betartásának biztosítását. A magánélet tiszteletben tartásának súlyos megsértésére ugyan nem volt példa, az adatbiztonság megsértésének kockázata továbbra is fennáll, és további biztosítékok bevezetésének hiányában a hírközlési módok technológiai fejlődésével és irányzatainak változásával attól függetlenül fokozódhat, hogy az adatokat kereskedelmi vagy biztonsági okokból, az Európai Unión belül vagy kívül tárolják.

8. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS AJÁNLÁSOK

Ez a jelentés az Európai Unió jelenlegi adatmegőrzési rendszerének számos előnyét és fejlesztendő területét kiemelte. Az Európai Unió a fenyegető terrortámadások miatt fokozott készség idején fogadta el az irányelvet. A Bizottság tervei szerint elvégzendő

¹²⁵ Az ír legfelsőbb bíróság 2010. május 5-én helybenhagyta a Digital Rights Ireland Limited indítványát az ügynek az Európai Unió működéséről szóló szerződés. 267. cikke értelmében az Európai Bíróság elé történő terjesztéséről (előzetes döntés).

¹²⁶ Peter Hustinx 2010. december 3-án mondott beszéde a „Az adatmegőrzési irányelv továbbvitele” című konferencián.

hatásvizsgálat lehetőség nyújt az Európai Unióban végrehajtott adatmegőrzés értékelésére a szükségesség és az arányosság elemzésével, a belső biztonság, a belső piac zavartalan működése, valamint a magánélet tiszteletben tartásának és a személyes adatok védelmének megerősítése érdekében. Az adatmegőrzési keretrendszer felülvizsgálatára irányuló bizottsági javaslatnak az alábbi következtetéseken és ajánlásokon kell alapulnia.

8.1. Az Európai Uniónak támogatnia és szabályoznia kellene a biztonsági intézkedést jelentő adatmegőrzést

A tagállamok többsége azt az álláspontot képviseli, hogy az uniós adatmegőrzési előírások továbbra is a bűnüldözésnek, az áldozatok védelmének és a büntetőjogi rendszereknek a szükséges eszköze. A tagállamok által statisztikák és példák formájában szolgáltatott bizonyítékok bizonyos tekintetben ugyan korlátozottak, ennek ellenére a megőrzött adatoknak a bűnügyi nyomozásban betöltött központi szerepéről tanúskodnak. Ezek az adatok értékes nyomként és bizonyítékként szolgálnak a bűncselekmények megelőzése és üldözése során, valamint a büntetőjog érvényesülésének biztosításában. Felhasználásuk vezetett büntetőítéllehez olyan bűncselekmények esetén, amelyeket adatmegőrzés nélkül talán sosem oldottak volna meg. Ezeknek az adatoknak köszönhetően ártatlanokat is felmentettek. Harmonizált jogszabályokkal kell biztosítani e téren, hogy az adatmegőrzés hatékony eszköz legyen a bűnüldözésben, hogy az ágazat jogbiztonságot élvezzen a zavartalanul működő belső piacon, és hogy a magánélet tiszteletben tartása és a személyes adatok védelme magas szintet érjen el az egész Európai Unióban.

8.2. Az átültetés terén eltérések tapasztalhatók

Átültető jogszabály 22 tagállamban hatályos. Az elektronikus adatvédelmi irányelv 15. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamoknak az adatmegőrzési rendelkezések átültetésére biztosított jelentős mozgástér rendkívül megnehezíti az adatmegőrzési irányelv értékelését. A célok korlátozására, az adatok elérésére, a megőrzési időszakokra, az adatvédelemre, az adatbiztonságra és a statisztikák készítésére vonatkozó előírásokat átültető jogszabályok között jelentős eltérések mutatkoznak. Három tagállam megsértette az irányelv rendelkezéseit, mivel átültető jogszabályukat alkotmánybíróságuk megsemmisítette. Két további tagállam még nem hajtotta végre az átültetést. A Bizottság a tagállamokkal együttműködve azon fog dolgozni, hogy biztosítsa az irányelv hatékony végrehajtását. Emellett továbbra is érvényre fogja juttatni az uniós jogszabályokat, szükség esetén akár jogsértési eljárások lefolytatásával is.

8.3. Az irányelv nem harmonizálta teljes mértékben az adatmegőrzés megközelítését, és nem teremtett minden üzemeltető számára egyenlő feltételeket

Az irányelv gondoskodott arról, hogy a tagállamok többségében megvalósuljon az adatmegőrzés. Az irányelv önmagában nem biztosítja azt, hogy a megőrzött adatokat a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való jognak megfelelően tárolják, nyerjék vissza vagy használják fel. A tagállamok felelnek ezeknek a jogoknak a biztosításáért. Az irányelv csak részben törekedett az adatmegőrzés megközelítéseinek harmonizációjára, ezért nem meglepő, hogy közös megközelítés nem alakult ki sem az irányelv konkrét, például a célok korlátozására vagy az adatmegőrzési időszakokra vonatkozó rendelkezései, sem a külső hatály, például a költségek megtérítése esetében. Az irányelvben kifejezetten biztosított eltérés mértékén túl az adatmegőrzés nemzeti alkalmazásában felfedezhető különbségek jelentős nehézségeket okoztak az üzemeltetőknek.

8.4. Az üzemeltetők felmerülő költségeit következetesen kellene megtéríteni

Az ágazatból továbbra is hiányzik a jogbiztonság. Az adatok megőrzésére és visszanyerésére vonatkozó kötelezettség jelentős anyagi terhet ró az üzemeltetőkre, különösen a kisebbekre, továbbá az üzemeltetőkre gyakorolt hatás és költségeik megtérítése tagállamonként eltérhet, ugyanakkor nincs bizonyíték arra, hogy a távközlési ágazat egészére negatív hatással lett volna az irányelv. A Bizottság mérlegelni fogja az üzemeltetői költségek következetes megtérítésének lehetőségeit.

8.5. Az arányosság biztosítása a tárolás, visszanyerés és használat végpontok közötti folyamata során

A Bizottság biztosítja, hogy az adatmegőrzésre vonatkozó jövőbeli javaslat tiszteletben tartsa az arányosság elvét, alkalmas legyen a súlyos bűncselekmények és a terrorizmus leküzdésére, és ne lépje túl a célok eléréséhez szükséges keretet. El fogja ismerni, hogy a személyes adatok védelmével kapcsolatos kivételeket vagy korlátozásokat csak a szükséges mértékben lehet alkalmazni. A Bizottság alaposan felméri majd a forgalmi adatok tárolására, elérésére és használatára vonatkozó szigorúbb szabályozás hatását a büntetőjogi rendszer és a bűnüldözés hatékonyságára és eredményességére, a magánéletre, valamint a közigazgatás és az üzemeltetők számára felmerülő költségekre. Különösen a következő területeket kell megvizsgálni a hatásvizsgálatban:

- következetesség az adatmegőrzés céljainak korlátozása és azon bűncselekménytípusok terén, amelyek esetében a megőrzött adatok hozzáférhetők és használhatók,
- a kötelező adatmegőrzési időszakok fokozott harmonizációja, és esetleges rövidítése;
- minden megőrzött adat esetén a hozzáférési kérelmek független felügyeletének és hozzáférési szabályozás alkalmazásának biztosítása az összes tagállamban,
- a hatóságok adatokhoz való hozzáféréseinek korlátozása,
- a megőrzendő adatkategóriák számának csökkentése,
- az adatokhoz való hozzáférésre, többek között az átadási eljárásokra vonatkozó műszaki és szervezeti biztonsági intézkedésekkel kapcsolatos iránymutatás,
- az adatok használatával kapcsolatos útmutatás, ideértve az adatbányászat megakadályozását, és
- kivitelezhető mértékrendszer és jelentéstételi eljárások kidolgozása a végrehajtás összehasonlításának és a jövőbeni jogi eszköz értékelésének a megkönnyítésére.

A Bizottság továbbá mérlegeli majd, hogy az adatmegővítés uniós szintű megközelítése kiegészítené-e az adatmegőrzést, és ha igen, akkor milyen módon.

A Bizottság az alapjogi „ellenőrző listára” és a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségben folytatott információkezelés megközelítésére való

tekintettel¹²⁷ az arányosság elvének és az előreláthatóság követelményének figyelembevételével foglalkozik majd ezekkel a területekkel. Emellett összhangot teremt majd az uniós adatvédelmi keretrendszer folyamatban lévő felülvizsgálatával¹²⁸.

8.6. Következő lépések

A Bizottság ezt az értékelést figyelembe véve javaslatot tesz a jelenlegi adatmegőrzési keretrendszer felülvizsgálatára. Több lehetőséget is kidolgoz a bűnüldöző szervekkel, a bíróságokkal, az iparági és fogyasztói csoportokkal, az adatvédelmi hatóságokkal és társadalmi szervezetekkel konzultálva. További kutatásokat folytat majd az adatmegőrzés közvéleményre és viselkedésre gyakorolt hatásáról. Az e téren tett megállapítások a meghatározott szakpolitikai lehetőségekről szóló hatástanulmányban kerülnek felhasználásra, amely a Bizottság javaslatának az alapját képezi majd.

¹²⁷ Lásd fent az Európai Unió Alapjogi Chartájának hatékony végrehajtásáról szóló közleményre való hivatkozást; A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségben folytatott információkezelés áttekintése, COM(2010) 385, 2010. július 20.

¹²⁸ COM (2010) 609, 2010. november 4.

Melléklet: további statisztikák a forgalmi adatok megőrzéséről

A melléklettel kapcsolatos megjegyzések:

1. Az adat kora az adat megőrzésének időpontja és azon időpont között eltelt idő, amikor az illetékes hatóság az adatok továbbítását kérte.
2. Az internettel kapcsolatos adatok alatt az internetelésre, az internetes elektronikus levélre és az internetes telefonálásra vonatkozó adatok értendők.
3. Csehország, Lettország és Lengyelország statisztikáját fenntartásokkal kell kezelni (lásd az 5.1. szakaszt).

A tagállamok által benyújtott, 2008. évre vonatkozó statisztikák

7. táblázat: Megőrzött forgalmi adatok iránti kérelmek a 2008. évben az adatok kora szerint										
A kért adatok kora (hónap)/tagállam	0-3	3-6	6-9	9-12	12-15	15-18	18-21	21-24	Összesen n	
Belgium	Nincs adat									
Bulgária	Nincs adat									
Csehország	102 691	18 440	10 110	319	0	0	0	0	131 560	
Dánia	2 669	672	185	37	23	2	7	4	3 599	
Németország	9 363	2 336	985	0	0	0	0	0	12 684	
Észtország	2 773	733	157	827	0	0	0	0	4 490	
Írország	8 981	2 016	936	1 855	90	85	78	54	14 095	
Görögország	Kor szerinti csoportosítás nem áll rendelkezésre									
Spanyolország	22 629	15 868	10 298	4 783	0	0	0	0	53 578	
Franciaország	Kor szerinti csoportosítás nem áll rendelkezésre									
Olaszország	Nincs adat									
Ciprus	30	4	0	0	0	0	0	0	34	
Lettország	10 539	2 739	1 368	1 211	597	438	0	0	16 892	
Litvánia	55 735	23 817	5 251	512	0	0	0	0	85 315	
Luxemburg	Nincs adat									
Magyarország	Nincs adat									
Málta	810	59	0	0	0	0	0	0	869	
Hollandia	Kor szerinti csoportosítás nem áll rendelkezésre									
Ausztria	Kor szerinti csoportosítás nem áll rendelkezésre									
Lengyelország	Nincs adat									
Portugália	Nincs adat									
Románia	Nincs adat									
Szlovénia	Kor szerinti csoportosítás nem áll rendelkezésre									
Szlovákia	Nincs adat									
Finnország	9 134	1 144	448	214					268	4 008
Svédország	Nincs adat									
Egyesült Királyság	315 350	88 339	34 665	19 398	6 385	2 973	1 536	1 576	470 222	
Összesen	533 504	156 167	64 403	29 156	7 095*	3 230*	1 353*	1 366*	1 392 281	

* Finnország kivételével

8. táblázat: Megőrzött forgalmi adatok iránti kérelmek a 2008. évben, adattípus szerint (zárójelben az ismert, nem teljesített adatkérések száma található)				
Adattípus/ Tagállam	Vezetékes telefonszolgáltatások	Mobiltelefon- szolgáltatások	Internettel kapcsolatos	Összesen
Belgium	Nincs adat			
Bulgária	Nincs adat			
Csehország	4983 (131)	125040 (2276)	1537 (83)	131560 (2490)
Dánia	192 (0)	3273 (5)	134 (0)	3599 (5)
Németország	Adattípus szerinti csoportosítás nem áll rendelkezésre			12684 (931)
Észtország	4114 (1519)	376 (7)	Nincs adat	4490 (1526)
Írország	5317 (16)	5873 (48)	2905 (33)	14095 (97)
Görögország	Adattípus szerinti csoportosítás nem áll rendelkezésre			584
Spanyolország	4448 (0)	40013 (0)	9117 (0)	53578 (0)
Franciaország	Adattípus szerinti csoportosítás nem áll rendelkezésre			503437
Olaszország	Nincs adat			
Ciprus	3 (0)	31 (5)	0 (0)	34 (5)
Lettország	1602 (90)	14238 (530)	1052 (76)	16892 (696)
Litvánia	765 (72)	84550 (5657)	Nincs adat	85315 (5729)
Luxemburg	Nincs adat			
Magyarország	Nincs adat			
Málta	29 (0)	748 (120)	92 (13)	869 (133)
Hollandia	Adattípus szerinti csoportosítás nem áll rendelkezésre			85000
Ausztria	Adattípus szerinti csoportosítás nem áll rendelkezésre			3093
Lengyelország	Nincs adat			
Portugália	Nincs adat			
Románia	Nincs adat			
Szlovénia	Adattípus szerinti csoportosítás nem áll rendelkezésre			2821
Szlovákia	Nincs adat			
Finnország	Adattípus szerinti csoportosítás nem áll rendelkezésre			4008
Svédország	Nincs adat			
Egyesült Királyság	90747 (0)	329421 (0)	50054 (0)	470222 (0)
Összesen				1392281

9. táblázat: A vezetékes telefonszolgáltatásokkal kapcsolatos megőrzött forgalmi adatok iránti kérelmek a 2008. évben, az adatok kora szerint									
A kért adatok kora (hónap)/tagállam	0-3	3-6	6-9	9-12	12-15	15-18	18-21	21-24	Összesen
Belgium	Nincs adat								
Bulgária	Nincs adat								
Csehország	3669	916	143	124	0	0	0	0	4852
Dánia	133	28	31	0	0	0	0	0	192
Németország	Nincs adat								
Észtország	1876	161	74	484	0	0	0	0	2595
Írország	4118	712	197	182	32	21	23	16	5301
Görögország	Nincs adat								
Spanyolország	1948	1431	741	328	0	0	0	0	4448
Franciaország	Nincs adat								
Olaszország	Nincs adat								
Ciprus	3	0	0	0	0	0	0	0	3
Lettország	698	213	167	193	104	137	0	0	1512
Litvánia	251	442	0	0	0	0	0	0	693
Luxemburg	Nincs adat								
Magyarország	Nincs adat								
Málta	28	1	0	0	0	0	0	0	29
Hollandia	Nincs adat								
Ausztria	Nincs adat								
Lengyelország	Nincs adat								
Portugália	Nincs adat								
Románia	Nincs adat								
Szlovénia	Nincs adat								
Szlovákia	Nincs adat								
Finnország	Nincs adat								
Svédország	Nincs adat								
Egyesült Királyság	54805	27052	5340	753	1135	437	1050	175	90747
Összesen	67529	30956	6693	2064	1271	595	1073	191	110372

10. táblázat: A mobiltelefon-szolgáltatásokkal kapcsolatos megőrzött forgalmi adatok iránti kérelmek a 2008. évben, az adatok kora szerint									
A kért adatok kora (hónap)/tagállam	0-3	3-6	6-9	9-12	12-15	15-18	18-21	21-24	Összesen
Belgium	Nincs adat								
Bulgária	Nincs adat								
Csehország	98232	17013	7518	1	0	0	0	0	122764
Dánia	2433	628	143	33	20	1	7	3	3268
Németország	Nincs adat								
Észtország	248	58	35	28	0	0	0	0	369
Írország	4326	820	230	240	57	63	52	37	5825
Görögország	Nincs adat								
Spanyolország	17403	12114	7444	3052	0	0	0	0	40013
Franciaország	Nincs adat								
Olaszország	Nincs adat								
Ciprus	23	3	0	0	0	0	0	0	26
Lettország	8928	2298	1085	746	394	257	0	0	13708
Litvánia	55484	23375	14	20	0	0	0	0	78893
Luxemburg	Nincs adat								
Magyarország	Nincs adat								
Málta	575	53	0	0	0	0	0	0	628
Hollandia	Nincs adat								
Ausztria	Nincs adat								
Lengyelország	Nincs adat								
Portugália	Nincs adat								
Románia	Nincs adat								
Szlovénia	Nincs adat								
Szlovákia	Nincs adat								
Finnország	Nincs adat								
Svédország	Nincs adat								
Egyesült Királyság	229375	52241	26228	16040	3333	521	339	1344	329421
Összesen	417027	108603	42697	20160	3804	842	398	1384	594915

11. táblázat: Az internettel kapcsolatos megőrzött forgalmi adatok iránti kérelmek a 2008. évben, az adatok kora szerint									
A kért adatok kora (hónap)/tagállam	0-3	3-6	6-9	9-12	12-15	15-18	18-21	21-24	Összesen
Belgium	Nincs adat								
Bulgária	Nincs adat								
Csehország	737	412	137	168	0	0	0	0	1454
Dánia	102	14	11	2	3	1	0	1	134
Németország	Nincs adat								
Észtország	Nincs adat								
Írország	492	460	498	1422	0	0	0	0	2872
Görögország	Nincs adat								
Spanyolország	3278	2323	2113	1403	0	0	0	0	9117
Franciaország	Nincs adat								
Olaszország	Nincs adat								
Ciprus	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lettország	424	150	75	219	74	34	0	0	976
Litvánia	Nincs adat								
Luxemburg	Nincs adat								
Magyarország	Nincs adat								
Málta	76	3	0	0	0	0	0	0	79
Hollandia	Nincs adat								
Ausztria	Nincs adat								
Lengyelország	Nincs adat								
Portugália	Nincs adat								
Románia	Nincs adat								
Szlovénia	Nincs adat								
Szlovákia	Nincs adat								
Finnország	Nincs adat								
Svédország	Nincs adat								
Egyesült Királyság	31170	9046	3097	2605	1917	2015	147	57	50054
Összesen	36279	12408	5931	5819	1994	2050	147	58	64686

A tagállamok által benyújtott, 2009. évre vonatkozó statisztikák

12. táblázat: Megőrzött adatok iránti kérelmek az adatok kora szerint a 2009. évben									
A kért adatok kora (hónap)/tagállam	0-3	3-6	6-9	9-12	12-15	15-18	18-21	21-24	Összesen
Belgium	Nincs adat								
Bulgária	Nincs adat								
Csehország	21097 5	56623	11620	1053	0	0	0	0	280271
Dánia	2980	685	179	104	54	38	12	14	4066
Németország	Nincs adat								
Észtország	4299	1836	1210	1065	0	0	0	0	8410
Írország	8117	1652	805	297	168	134	69	41	11283
Görögország	Nincs adat								
Spanyolország	29775	19346	13999	6970	0	0	0	0	70090
Franciaország	Kor szerinti csoportosítás nem áll rendelkezésre								514813
Olaszország	Nincs adat								
Ciprus	31	8	1	0	0	0	0	0	40
Lettország	20758	2414	1088	796	565	475	0	0	26096
Litvánia	30247	35456	5886	884	0	0	0	0	72473
Luxemburg	Nincs adat								
Magyarország	Nincs adat								
Málta	3336	362	151	174	0	0	0	0	4023
Hollandia	Nincs adat								
Ausztria	Nincs adat								
Portugália	Nincs adat								
Románia	Nincs adat								
Lengyelország	64232 7	17830 6	75525	5252 6	2709 8	2392 4	1398 4	3462 8	1048318
Szlovénia	Kor szerinti csoportosítás nem áll rendelkezésre								1918
Szlovákia	Kor szerinti csoportosítás nem áll rendelkezésre								5214
Finnország	2000	1310	532	152	76	0	0	0	4070
Svédország	Nincs adat								
Egyesült Királyság	Nincs adat								
Összesen	95484 5	29799 8	11099 6	6402 1	2796 1	2457 1	1406 5	3468 3	2051085

**13. táblázat: Megőrzött adatok iránti kérelmek a 2009. évben, adattípus szerint
(zárójelben az ismert, nem teljesített adatkérések száma található)**

Adattípus/ Tagállam	Vezetékes telefonszolgáltatások	Mobiltelefon- szolgáltatások	Internettel kapcsolatos	Összesen
Belgium	Nincs adat			
Bulgária	Nincs adat			
Csehország	13843 (934)	256074 (9141)	10354 (371)	280271 (10446)
Dánia	133 (0)	3771 (10)	162 (1)	4066 (11)
Németország	Nincs adat			
Észtország	6422 (2279)	902 (21)	1086 (468)	8410 (2768)
Írország	4542 (16)	5239 (20)	1502 (56)	11283 (92)
Görögország	Nincs adat			
Spanyolország	5055 (0)	56133 (0)	8902 (0)	70090 (0)
Franciaország	Adattípus szerinti csoportosítás nem áll rendelkezésre			514813
Olaszország	Nincs adat			
Ciprus	0 (0)	23 (3)	14 (0)	40 (3)
Lettország	1672 (218)	22796 (102)	1628 (240)	26096 (560)
Litvánia	1321 (0)	51573 (6237)	19579 (343)	72473 (6580)
Luxemburg	Nincs adat			
Magyarország	Nincs adat			
Málta	156 (10)	3693 (882)	174 (10)	4023 (902)
Hollandia	Nincs adat			
Ausztria	Nincs adat			
Lengyelország	Adattípus szerinti csoportosítás nem áll rendelkezésre			1048318
Portugália	Nincs adat			
Románia	Nincs adat			
Szlovénia	Adattípus szerinti csoportosítás nem áll rendelkezésre			1918 (48)
Szlovákia	Adattípus szerinti csoportosítás nem áll rendelkezésre			5214 (157)
Finnország	Adattípus szerinti csoportosítás nem áll rendelkezésre			4070
Svédország	Nincs adat			
Egyesült Királyság	Nincs adat			
Összesen				2051082 (1069885)

14. táblázat: A vezetékes telefonszolgáltatásokkal kapcsolatos megőrzött adatok iránti kérelmek a 2009. évben, az adatok kora szerint									
A kért adatok kora (hónap)/tagállam	0-3	3-6	6-9	9-12	12-15	15-18	18-21	21-24	Összesen
Belgium	Nincs adat								
Bulgária	Nincs adat								
Csehország	9919	2907	47	36	0	0	0	0	12909
Dánia	105	19	7	2	0	0	0	0	133
Németország	Nincs adat								
Észtország	2254	866	599	424	0	0	0	0	4143
Írország	3934	337	69	70	50	39	16	11	4526
Görögország	Nincs adat								
Spanyolország	2371	1492	844	348	0	0	0	0	5055
Franciaország	Nincs adat								
Olaszország	Nincs adat								
Ciprus	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lettország	744	253	157	143	68	89	0	0	1454
Litvánia	469	773	73	6	0	0	0	0	1321
Luxemburg	Nincs adat								
Magyarország	Nincs adat								
Málta	83	25	18	20	0	0	0	0	146
Hollandia	Nincs adat								
Ausztria	Nincs adat								
Lengyelország	Nincs adat								
Portugália	Nincs adat								
Románia	Nincs adat								
Szlovénia	Nincs adat								
Szlovákia	Nincs adat								
Finnország	Nincs adat								
Svédország	Nincs adat								
Egyesült Királyság	Nincs adat								
Összesen	19879	6672	1814	1049	118	128	16	11	29687

15. táblázat: A mobiltelefon-szolgáltatásokkal kapcsolatos megőrzött adatok iránti kérelmek a 2009. évben, az adatok kora szerint									
A kért adatok kora (hónap)/tagállam	0-3	3-6	6-9	9-12	12-15	15-18	18-21	21-24	Összesen
Belgium	Nincs adat								
Bulgária	Nincs adat								
Csehország	197620	48841	472	0	0	0	0	0	246933
Dánia	2777	639	162	98	47	19	12	7	3761
Németország	Nincs adat								
Észtország	318	397	96	70	0	0	0	0	881
Írország	3669	835	220	210	115	92	50	28	5219
Görögország	Nincs adat								
Spanyolország	24065	15648	11147	5273	0	0	0	0	56133
Franciaország	Nincs adat								
Olaszország	Nincs adat								
Ciprus	17	16	0	0	0	0	0	0	23
Lettország	18832	1912	778	515	394	263	0	0	22694
Litvánia	25713	19595	28	0	0	0	0	0	45336
Luxemburg	Nincs adat								
Magyarország	Nincs adat								
Málta	2332	246	111	122	0	0	0	0	2811
Hollandia	Nincs adat								
Ausztria	Nincs adat								
Lengyelország	Nincs adat								
Portugália	Nincs adat								
Románia	Nincs adat								
Szlovénia	Nincs adat								
Szlovákia	Nincs adat								
Finnország	Nincs adat								
Svédország	Nincs adat								
Egyesült Királyság	Nincs adat								
Összesen	275343	88119	13014	6288	556	374	62	35	383791

16. táblázat: Az internettel kapcsolatos megőrzött adatok iránti kérelmek a 2009. évben, az adatok kora szerint									
A kért adatok kora (hónap)/tagállam	0-3	3-6	6-9	9-12	12-15	15-18	18-21	21-24	Összesen
Belgium	Nincs adat								
Bulgária	Nincs adat								
Csehország	3369	4811	861	942	0	0	0	0	9983
Dánia	98	27	10	4	4	7	0	1	151
Németország	Nincs adat								
Észtország	315	145	56	102	0	0	0	0	618
Írország	489	455	502	0	0	0	0	0	1446
Görögország	Nincs adat								
Spanyolország	3339	2206	2008	1349	0	0	0	0	8902
Franciaország	Nincs adat								
Olaszország	Nincs adat								
Ciprus	12	2	0	0	0	0	0	0	14
Lettország	852	198	74	90	88	86	0	0	1388
Litvánia	4060	15087	1	88	0	0	0	0	19236
Luxemburg	Nincs adat								
Magyarország	Nincs adat								
Málta	150	14	0	0	0	0	0	0	164
Hollandia	Nincs adat								
Ausztria	Nincs adat								
Lengyelország	Nincs adat								
Portugália	Nincs adat								
Románia	Nincs adat								
Szlovénia	Nincs adat								
Szlovákia	Nincs adat								
Finnország	Nincs adat								
Svédország	Nincs adat								
Egyesült Királyság	Nincs adat								
Összesen	12684	22945	3512	2575	92	93	0	1	41902